

POLYHISTOR

TUDOMÁNY ÉS MŰVÉSZET

Gál Ferenc Egyetem, Pedagógiai Kar, Szarvas 2026./1.

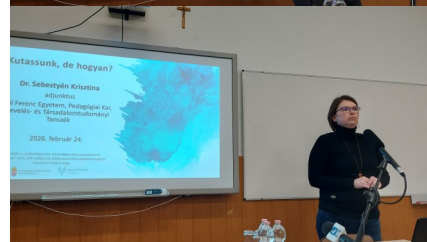

Szakkollégiumi programsorozat

A programsorozat keretében 2025. szeptember 24-én Dr. Zlinszky János biológus, tudományos főtanácsadó tartott előadást „Pilotaképző pedagógusok? (A teremtésvédelem tantárgyfüggetlen...)” címmel. Ugyanezen a napon nyílt meg a „Holnaphimnusz” kiállítás Dr. Kerepeczki Éva adjunktus szervezésében. 2025. október 14-én Sinyiné Nagy Éva, Csumpilla Mariann, Frankó-Zahorán Kitti, Havrán Nikolett a Békés Vármegyei Kormányhivatal Népegészségügyi Főosztály munkatársai „Játékos tudomány – bevezetés a mikrobák világába” címmel tartottak módszertani bemutatót és kurzust. 2025. november 4-én Püski Edit oktatásfejlesztési tanácsadó „Tapasztalati úton való tanulás – avagy Finn mintára „Learning by doing”” címmel tartott előadást, módszertani bemutatót. 2025. november 25-én Halmágyi József Attila teológus, lelkész „Szó és írás – fraktálok a tudás belső világában” című előadását hallgathattuk meg. Ezt követően Adventi készülődésen, kézműves foglalkozásokon vehettek részt a hallgatók november 25-26. napokon. A következő évben, 2026. február 03-án Dutkon Dominika óvodapedagógus, titkárnő tartott kurzust „Pedagógus adminisztráció” címmel a hallgatóknak. 2026. február 10-én Dr. Szilvássy Orsolya tanszékvezető, f. tanár „A képeskönyv médiuma és a figyelem fejlesztési lehetőségei”, Bontovics Ignác tanársegéd „Mennyi az annyi? Tanítás hitből és számokból” Mátó-Buchholz Katalin tanársegéd „Taníthat-e énekelni az algoritmus? Az ének-zene oktatás lehetőségei a mesterséges intelligencia korában” címmel tartottak előadással egybekötött kurzust. 2026. február 17-18. napokon farsangi készülődés keretében kézműves foglalkozásokon vehettek részt a szakkollégista hallgatók. 2026. február 24-én Dr. Sebestyén Krisztina adjunktus „Kutassunk, de hogyan?”; Dr. Lestyán Erzsébet e. docens „Tehetséggondozás Európában és Európán kívül” és Lonovics László művész-tanár, f. docens „Digitális képalakítás a képzőművészetben” című előadásokkal egybekötött kurzusokat hallgathatták meg a szakkollégista hallgatók. 2026. március 10-én Dr. Szalókiné Dr. Zima Ildikó tanszékvezető, adjunktus „A talajsavanyodás okai és hatásai az élő szervezetekre pedagógus szemmel”, Dr. Soós István f. docens „Klónozás, egy esély a természetvédelemben” és Dr. Kerepeczki Éva adjunktus „Az egyetlen bolygó, ahol csokoládét lehet kapni” című előadásokat hallgathatták a hallgatók. 2026. március 17-én Dr. Habil. Halasi Szabolcs f. tanár „Az iskolák megállíthatják az elhízást?” és Soczó Daniella mesteroktató „A felső tagozatosok helyesírási hibái” című előadásait hallgathatták az érdeklődők. 2026. március 24-én Bíró Gyula főigazgató, c. egyetemi docens „Óvodásabb óvoda-Óvodásabb iskola”, Dr. B. Kis Attila e. docens „Az Egri csillagokról – másképpen” és Baráth Nóra tanársegéd „A vonalképzés és a képteremtés összefüggései kisgyermekkorban” kurzussal egybekötött előadásain vettek részt a hallgatók. 2026. március 25-én húsvéti kézműves foglalkozásokon alkothattak a hallgatók. 2026. március 31-én Árpási Zoltán f. tanár, dékán, GFE Gazdasági Kar „Gazdálkodj okosan?” című előadásán és kurzusán vehettek részt a hallgatók. 2026. április 14-én Dr. Mező Ferenc e. docens, Eszterházy Károly Katolikus Egyetem Pedagógiai Kar „Az OXIPO projekt tanulás- és oktatásmódszertani aspektusai” című előadását hallgathatták meg az érdeklődők. 2026. április 21-én Dr. Dringó-Horváth Ida e. docens, Károli Gáspár Református Egyetem Bölcsész- és Társadalomtudományi Kar „Mesterséges intelligencia műveltség” címmel tartott előadást. 2026. április 28-án Harsányi Máté oktató szervezésében természetjáráson, pikniken, számháborún vettek részt a szakkollégista hallgatók. 2026. április 29-én Szarka Péter f. docens „A szarvas-motívum Nagy László Csodafiú-szarvas” című verse kapcsán tartotta meg előadását. A rendezvény sorozat zárása 2026.06.22-én történt egy Kerek-

Kedves Olvasó!

Ön a Gál Ferenc Egyetem Pedagógiai Szakkollégiumának kiadványát olvasja, mely a Pedagógiai Szakkollégium és a Gál Ferenc Egyetem Pedagógiai Karának tehetséges hallgatóinak az írásait, alkotásait és eredményeit mutatja be. Rendezvényeinket támogatta „Szakkollégiumok tehetséggondozó programjainak támogatása” című, NTP-SZKOLL-25-0020 azonosítójú és a „Az Országos Tudományos Diákköri Konferencián, valamint tudományos műhelyein való részvétel és a lebonyolítási feladatok ellátása” című, NTP-HHTDK-25-0042 azonosítójú pályázatok.

asztal beszélgetés és sportverseny keretében. Rendezvényeinket támogatta „Szakkollégiumok tehetséggondozó programjainak támogatása” című, NTP-SZKOLL-25-0020 azonosítójú pályázata.

Tudományos Diákköri programok

2026. szeptember 16-én Szabóné Dr. Balogh Ágota e. docens, dékánhelyettes tartott tájékoztatót a Pedagógiai Szakkollégiumról és a TDK-OTDK rendszeréről és Dr. Katona Krisztina f. tanár, dékán előadását hallgathatták meg a hallgatók, ahol a TDK/OTDK dolgozatok nyelvi és formai sajátosságairól beszélt, tartott bemutatót. 2025. október 28-án Árvai Anikó tanító, volt OTDK-ás hallgatónk Kis kerti mesék című könyvét mutatta be, melyet író-olvasó találkozó követett, ahol beszélgetőpartnere Dr. B. Kis Attila egyetemi docens volt. 2025. november 20-án TDK konferencia került megrendezésre. 2026. február 3-án Almási Annamária gazdasági főelőadó „Pénzügyi tudatosság” és Bontovics Ignác tanársegéd „Statisztikai számítások kutatáshoz” címmel tartottak kurzusokat. 2026. február 17-én Dr. Dux László e. tanár, rektor „Dinamikus egyensúly az élővilágban” című előadását hallgathatták az érdeklődők. 2026. március 17-én Szloszár Edit könyvtáros tartott „Könyvtári adatbázisok a Gál Ferenc Egyetemen” címmel kurzust. 2026. március 31-én Dr. Kós Nóra e. docens „A biztonságos kötődés megalapozása pszichológus szemmel” című előadással egybekötött kurzusán vehettek részt az érdeklődő hallgatók. 2026. április 14-én Dr. Mező Katalin f. docens, a Debreceni Egyetem, Gyermeknevelési és Gyógypedagógiai Kar oktatója „A kreativitáskutatás pedagógiai vonatkozásai” címmel tartott előadást. 2026. április 29-én Tudományos Diákköri Konferencia került megrendezésre. A konferencián Aradi Zsolt tanársegéd „Az orgonáról” és Dr. Fest Sarolta f. tanár, professor emerita „Testmozgás és egészség” címmel tartottak előadást, majd folytatták a témában kurzusokkal a következő napokban. A programsorozat zárásaként 2026. június 19-én TDK motivációs napot tartottunk. Rendezvényeinket támogatta az „Országos Tudományos Diákköri Konferencián, valamint tudományos műhelyein való részvétel és a lebonyolítási feladatok ellátása” című, NTP-HHTDK-25-0042 azonosítójú pályázata.

Tudományos Diákköri Konferencia

A 2025/2026-on tanévben két TDK konferencia került megrendezésre karunkon. 2025. november 20-án volt az őszi TDK konferencia, ahol első helyen továbbjutottak az országos veresenyre „A népdalok és hagyományőrzés szerepe az óvodai nevelésben” című kutatásával Kovácsné Hadas Erika óvodapedagógus (témavezető: Aradi Zsolt, tanársegéd) és „A zene formáló ereje” című kutatásával Nagy Lilla tanító szakos hallgatók (témavezető: Aradi Zsolt, tanársegéd) A konferenciát a kar énekkarának hangversenye zárta, ahol vezényelt Aradi Zsolt karvezető.

2026. április 29-én került megrendezésre a tavaszi Tudományos Diákköri Konferencia. A rendezvényt ünnepélyes keretek között az egyetem rektora, Prof. Dr. Dux László és a kar dékánja, Dr. Katona Krisztina nyitotta meg. Farkas Tamás önkormányzati képviselő, a Nevelési és Kulturális Bizottság elnöke képviselte Szarvas Város Önkormányzatát köszöntőjével. Ezt követően a GFE PK Énekkara (vezényelt Aradi Zsolt tanársegéd) egy tavaszi hangversennyel köszöntötte a konferencia résztvevőit. Köszöntötte és tájékoztatta a résztvevőket Szabóné Dr. Balogh Ágota dékánhelyettes, a Kar Tudományos Diákköri Konferenciájának szervezője. Plenáris előadás keretében három előadást hallgathattak meg a résztvevők. Délután összesen 40 hallgató mutatta be kutatását, hat szekcióban

szakmai zsűri előtt. A konferencia célja az volt, hogy lehetőséget biztosítson a hallgatók számára tudományos munkáik bemutatására, valamint szakmai párbeszéd kialakítására az oktatók és a diákok között. Kiemelt eredmények:

I. szekció

1. helyezett: Illinger Gina – csecsemő- és kisgyermeknevelő szakos hallgató „A firkálás szerepe a bölcsődés korú gyermekek vizuális képességének fejlődésében” Témavezető: Baráth Nóra, tanársegéd
2. helyezett: Árvainé Csór Edina – csecsemő- és kisgyermeknevelő szakos hallgató „A zene fejlesztő hatása a bölcsődés korú gyermekek életében” Témavezető: Huszár István, főiskolai mesteroktató
3. helyezett: Kiss Petra – csecsemő- és kisgyermeknevelő szakos hallgató „A téri tájékozódást segítő vizuális gyakorlatok a bölcsődében” Témavezető: Baráth Nóra, tanársegéd

II. szekció

1. helyezett: Csécsi Anita Beáta – csecsemő- és kisgyermeknevelő szakos hallgató „Játszva fejlődni? – A játék mint kulcsfontosságú fejlesztési eszköz a kisgyermeknevelésben” Témavezető: Dr. Sebestyén Krisztina, adjunktus
2. helyezett: Tóthné Szabó Melinda – óvodapedagógus szakos hallgató „Hangszerek az óvodai nevelésben – A népi hangszereken túl” Témavezető: Aradi Zsolt, tanársegéd
3. helyezett: Török Edina – óvodapedagógus szakos hallgató „Az ön- és emberábrázolás jellemzői az óvodáskor közepén” Témavezető: Baráth Nóra, tanársegéd

III. szekció

1. helyezett: Csiki-Demjén Anetta – óvodapedagógus szakos hallgató „Népmesekincstár mesapedagógiai módszer alkalmazása az óvodában” Témavezető: Dr. B. Kis Attila, egyetemi docens
 2. helyezett: Tóth Melinda Mária – óvodapedagógus szakos hallgató „Hagyományörzés az óvodában – Óvodapedagógusok módszerei a hagyományörzés oktatására” Témavezető: Aradi Zsolt, tanársegéd
 3. helyezett: Csüllög Ildikó – óvodapedagógus szakos hallgató „Helyi szokások, néphagyományok tükröződése a Vésztői Négyszínvirág Óvoda életében” Témavezető: Dr. B. Kis Attila, egyetemi docens
- Különdíj: Árgyelán Anna – tanító szakos hallgató „Diferențiere în predarea limbii române în școlile de naționalitate din Ungaria și România” Témavezető: Dr. Birescu Iacob Mihaela, román nyelvtanár
- Különdíj: Kovács Sándor – tanító szakos hallgató „Methodische Herausforderungen und Lösungsansätze im Unterricht deutscher Nationalitätensprachen” Témavezető: Szebedinszky Éva, német nyelvtanár

IV. szekció

1. helyezett: Törőcsik-Német Tünde – csecsemő- és kisgyermeknevelő szakos hallgató „Diabétesszel élő gyermekek bölcsődei elhelyezésének nehézségei” Témavezető: Dr. Kós Nóra, egyetemi docens
 2. helyezett: Divinyi-Virág Mónika – tanító szakos hallgató „A Zrínyi Ilona Matematika-verseny feladatainak elemzése alsó tagozatos tanulók gondolkodásfejlesztésének tükrében” Témavezető: Bontovics Ignác, tanársegéd
 3. helyezett: Péter Cintia – tanító szakos hallgató „A lovaglás közvetett hatása az iskoláskorú gyermekek életminőségére” Témavezető: Dr. Szalókiné Dr. Zima Ildikó, adjunktus
- Különdíj: Csizmadia-Cservenák Mariann Nikolett – óvodapedagógus szakos hallgató „A Zöld Óvoda program két évtizede Magyarországon, támogatási rendszerek, nemzetközi kitekintés és intézési jó gyakorlatok” Témavezető: Dr. Szalókiné Dr. Zima Ildikó, adjunktus
- Különdíj: Retkesné Dobák Beáta – csecsemő- és kisgyermeknevelő szakos hallgató „A mozgásfejlesztés lehetőségei bölcsődés gyermekeknek jogelemek inspirációjával” Témavezető: Závogyán Judit, óraadó oktató

V. szekció

1. helyezett: Takács-Rozsik Anikó – tanító szakos hallgató „Tudásvágy a képernyőn A digitális eszközök integrációjának potenciálja a tanulói aktivitás és motiváció terén” Témavezető: Szabóné Dr. Balogh Ágota, egyetemi docens

2. helyezett: Liszcai Nikolett – tanító szakos hallgató „Az olvasóvá nevelés kérdései a XXI. század elején – Olvasóvá nevelés napjaink digitális központú világában”
Témavezető: Dr. Katona Krisztina, főiskolai tanár

3. helyezett: Halmi Gabriella – csecsemő- és kisgyermeknevelő szakos hallgató „Digitális Autizmus” Színes kijelzők, szürkülő fantázia
Témavezető: Szabóné Dr. Balogh Ágota, egyetemi docens

Különdíj: Agócs-Kapuvári Krisztina – tanító szakos hallgató „Közvetlen földrajzi környezet megismertetése kisgyermek számára. Oktatási és természetismereti módszertanok és gyakorlatok” Témavezető: Roszik Zoltán, óraadó oktató

Különdíj: Faragó-Balázs Krisztina – óvodapedagógus szakos hallgató „A digitális eszközök hatása az óvodás korú gyermekek fejlődésére” Témavezető: Szabóné Dr. Balogh Ágota, egyetemi docens

VI. szekció

1. helyezett: Molnár Zsófia – óvodapedagógus szakos hallgató „A gyermekek téri orientációjának, vizuo-motoros koordinációjának és az emberábrázolásuk részletezettségének összefüggései” Témavezető: Dr. Kós Nóra, egyetemi docens

2. helyezett: Mihály Enikő – tanító szakos hallgató „A pedagógusok kiégése a magyar köznevelésben” Témavezető: Dr. Lestyán Erzsébet, egyetemi docens

3. helyezett: Hernádi-Csikós Renáta – óvodapedagógus szakos hallgató „Krizishelyzetek az óvodáskorú gyermeket nevelő családoknál. A válás hatása a gyermekekre” Témavezető: Dr. Kós Nóra, egyetemi docens

Különdíj: Fazekasné Balogh Katalin Teréz – tanító szakos hallgató „Óvoda-iskola átmenet áthidalása az Okányi Általános Iskolában” Témavezető: Dr. Kós Nóra, egyetemi docens

Különdíj: Újváriné Tökölyi Ottilia Adriana – csecsemő- és kisgyermeknevelő szakos hallgató „Az önismeret és a szakmai fejlődés jelentősége a kisgyermeknevelők kiégésének megelőzésében” Témavezető: Dr. Kiss-Kovács Renáta, adjunktus

A konferencia ismét bebizonyította, hogy a pedagógusképzésben részt vevő hallgatók elkötelezettek a kutatás és az innováció iránt. A bemutatott munkák magas szakmai színvonalat képviseltek, és jelentős mértékben hozzájárulnak a tudományterületek gyakorlati és elméleti fejlődéséhez. Gratulálunk a hallgatóknak a részvételhez, az elért eredményekhez, és további sikereket kívánunk!

A rendezvény „Az Országos Diákköri Konferencián, valamint tudományos műhelyein való részvétel és a lebonyolítási feladatok ellátása” (NTP-HHTDK-25-0042) című pályázat támogatásával valósult meg.

Tudományos kutatások összefoglalói

Agócs Kapuvári Krisztina: Közvetlen földrajzi környezet megismertetése kisgyermek számára. Oktatási és természetismereti módszertanok és gyakorlatok

A szakdolgozata a kisiskolások környezeti nevelését vizsgálja a helyi földrajzi környezeten keresztül. Célja feltárni, hogy a tapasztalati, játékos tanulási módszerek milyen módon alakítják a diákok környezeti attitűdjét és tudását, illetve, hogy a szülők és pedagógusok miként látják ezt. Empirikus kutatásához három csoportban kérdőíveket használtam, 62 diák, 48 szülő és 21 pedagógus válaszolt a strukturált kérdésekre, emellett egy tapasztalati természetismereti órát is megfigyeltem. Az eredmények összességében megerősítették a kiinduló hipotéziseket. Kiderült, hogy a gyerekek szívesebben sajátítanak el ismereteket közvetlen élményeiken keresztül, mint kizárólag tankönyvi tanulással. A gyermekek szerint a kinti órák és a játékos feladatok sokkal jobbák, mint a hagyományos tanulás. Ilyenkor szívesebben dolgoztak, jobban odafigyeltek, és könnyebben megértették az anyagot. A szülők észrevételei is ezt mutatták, többen jelezték, hogy a gyerekek otthon is mesélnek az órákról, és jobban érdeklődnek a környezetük iránt. A tanárok többsége is úgy gondolta, hogy ez a módszer működik, viszont sokan jelezték, hogy nem mindig egyszerű megvalósítani, és jól jönne hozzá több segítség. Összességében mindenki hasonlóan látta a helyzetet. A kutatásban szóba került a digitális eszközök szerepe is, ezek inkább kiegészítő jellegűnek bizonyultak, és a tanórák hagyományos, mozgásos módszereit egészítették ki. Összefoglalva a kapott adatokat azt igazolják, hogy a helyi környezetbe ágyazott, tapasztalati tanulás jelentősen mélyíti a kisdiákok tudását és környezeti tudatosságát. Gyakorlati tanulságként ajánlott, hogy a tantervi tartalmakat élményszerű, mozgásos feladatokkal és kirándulásokkal gazdagítsák, továbbá a pedagógusok felkészítésekor is erősítsék az élményközpontú

megközelítéseket. A szakdolgozat nem tér ki részletesen a kutatás korlátaira, így az eredmények általánosíthatóságát az adott mintára vonatkozóan kell értékelni.

Árgyelán Anna: Diferențierea în predarea limbii române în școlile de naționalitate din Ungaria și România

A dolgozat a román nyelv oktatásában alkalmazott differenciált pedagógiai módszerek szerepét vizsgálja a magyarországi és romániai nemzetiségi iskolákban. A kutatás célja annak feltárása, hogy a differenciálás milyen mértékben járul hozzá a tanulók nyelvi kompetenciáinak fejlődéséhez, valamint hogy milyen különbségek figyelhetők meg a két ország oktatási rendszerében.

A kutatás kérdőíves módszerrel történt, román nyelvet tanító pedagógusok bevonásával. Az eredmények rámutatnak arra, hogy bár a differenciált oktatás mindkét országban jelen van és fontosnak tartott pedagógiai eszköz, hatékonysága nagymértékben függ az intézményi támogatástól, az elérhető oktatási erőforrásoktól, valamint a tanulók nyelvi és társadalmi környezetétől. A vizsgálat kimutatta, hogy Romániában erősebb az anyanyelvi oktatás intézményi háttere, ami kedvezőbb feltételeket biztosít a nyelvi kompetenciák fejlesztéséhez. Ezzel szemben Magyarországon a differenciálás gyakran kompenzáló szerepet tölt be, mivel a tanulók nyelvi környezete korlátozottabb. Összességében megállapítható, hogy a differenciált oktatás kulcsszerepet játszik a nyelvtanulás sikerességében, azonban hatékonysága jelentős mértékben kontextusfüggő.

Árvainé Csór Edina: A zene fejlesztő hatása a bölcsődés korú gyermekek életében

Dolgozatom témájáról a zene fejlesztő hatását vizsgáltam, a bölcsődés korú gyermekek életében, mivel hivatásom során nap mint nap tapasztalom a zenei nevelés személyiségformáló erejét. Munkám során a fejlődési folyamatokat már a fogantatás pillanatától nyomon követem, támaszkodva Kodály Zoltán alapvetéseire és a szakirodalom jeles képviselőinek munkáira. Az elméleti háttér kidolgozásakor kiemelt hangsúlyt fektettem Forrai Katalin módszertani kötetekre, valamint Tatárné Nagy Ágnes szakmai iránymutatásaira a bölcsődei zenei nevelés terén. Az idegen nyelvű kitekintésben a Montessoripedagógia alapelveit hívtam segítségül, párhuzamba állítva azt az Orff- és Dalcroze-módszerek sajátosságaival. Külön fejezetet szenteltem a család szerepének és azoknak a bölcsődén kívüli gyakorlatoknak, mint a Ringató, a Kerekítő és a Tesz-Vesz programok, melyek segítik a korai kötődést. Dolgozatomban részletesen bemutatom a kisgyermeknevelők kulcsszerepét, hangsúlyozva, hogy saját énekhangjuk és személyiségük a legfontosabb minta a gyermekek számára. Kutatásom célja az volt, hogy feltárjam a kisgyermeknevelők és a szülők attitűdjét a zenei nevelés fontosságával kapcsolatban a mai digitális világ kihívásai mellett. A vizsgálathoz vegyes módszertant alkalmaztam: online kérdőíves felmérést végeztem a szülők és a kisgyermeknevelők körében, valamint egy interjút is készítettem egy zenei végzettséggel rendelkező kisgyermeknevelővel. Hipotéziseimben feltételeztem, hogy a szakemberek az érzelmi biztonság eszközeként is tekintenek a zenére, míg a szülők esetében a digitális eszközök térnyerését vizsgáltam. A kérdőívemet összesen 101 szülő és 105 kisgyermeknevelő töltötte ki, akiknek válaszait statisztikai és kontextuális szempontból is elemeztem. Az eredmények meglepő módon megcáfolták azt a feltételezésem, hogy a szülők kevesebbet énekelnének a technológia miatt; a többség továbbra is fontosnak tartja az élő énekszót. Az interjú során nyert tapasztalatok megerősítették, hogy a tudatos zenei jelenlét segít a feszültségek oldásában és a közösségi élmény megélésében. Az összefoglalásban értékeltem a kitűzött céljaim elérését, kiemelve, hogy a zene a nyelvi, mozgásbeli és szociális készségek mellett az érzelmi intelligenciát fejleszti leginkább. A dolgozatban saját szakmai véleményem és gyakorlati tapasztalataim is helyet kaptak a tudományos adatok mellett. Bízom benne, hogy kutatásom rávilágít arra, hogy a zene nem csupán készségfejlesztés, hanem a gyermek lelki egészségének alapvető forrása.

Csiki-Demjén Anetta: Népmesekincstár mesepedagógiai módszer alkalmazása az óvodában

Dolgozatomban arra kerestem a választ, hogy napjainkban miért fontos a mesélés, miért van kitüntetett szerepe a népmeséknek, miért van jelentősége a mesék élőszavas közvetítésének, s legfőképpen azt vizsgáltam, hogy a Népmesekincstár mesepedagógiai módszert mennyire ismerik, alkalmazzák az óvodapedagógusok a mindennapokban. Dolgozatom első részében a téma elméleti feldolgozását végeztem el, melynek során a szakterületen alapvetésnek számító szakirodalomra támaszkodtam. A dolgozat második részében bemutatott gyakorlati kutatásom három pillérre épült: a kérdőíves

kutatásban egy szélesebb rétegben vizsgáltam meg, mennyire ismerik, alkalmazzák az óvodapedagógusok a módszert; az interjúk során a módszerrel évek óta dolgozó óvodapedagógusok, vezetők hosszú távú eredményeibe nyerhettem betekintést; végül az általam szervezett és vezetett nyolcalkalmas óvoda-iskola átmenetet támogató mesefoglalkozás-sorozat tapasztalatai alapján a gyakorlati megvalósítás és a gyermeki reakciók révén kaptam értékes visszajelzéseket a módszerről. Az elméleti és gyakorlati kutatás tapasztalatai jól mutatják napjaink tendenciáját: a családok mindennapi életében egyre kevesebb alkalom jut a közös tevékenységekre: háttérbe szorul az önfelelt, közös játék és különösen a mesélés, amely a gyermek érzelmi, képzeleti fejlődésének egyik alapvető forrása. Ebben a helyzetben jelentős pedagógiai felelősség hárul az óvodapedagógusra, akinek elsődleges feladatává válik a mesehallgatóvá nevelés, amellyel megalapozhatja a gyermekek könyvekhez, olvasáshoz való viszonyát is. Ahhoz, hogy az óvodapedagógus ezen követelményeknek meg tudjon felelni, új metódusra, új kompetenciákra van szükség: elsősorban a gyermekek életkori sajátosságaihoz, egyéni képességeihez, érdeklődéséhez igazodó élményszerű, élőszavas meseközvetítésekre. Ennek egyik lehetséges módja a Népmesekincstár mesepedagógiai módszer alkalmazása. A módszer eredményessége a pedagógusok felkészültségében rejlik, amelyhez elengedhetetlen és szükség-szerű a módszertani megújulás; mindez felhívja a figyelmet a pedagógusképzés és a továbbképzések tartalmi és módszertani súlypontjainak újragondolására is.

Csécsei Anita Beáta: Játssza fejlődni? – A játék mint kulcsfontosságú fejlesztési eszköz a kisgyermeknevelésben

A játék az emberi élet egyik alapvető, univerzális tevékenysége, amely már csecsemőkortól kezdve meghatározó szerepet tölt be a fejlődésben. A kisgyermekkor időszakában a játék nemcsak szórakozás, hanem a gyermekek értelmi, érzelmi, szociális és motoros képességeinek fejlődését támogató, komplex pedagógiai eszköz. Dolgozatom célja annak bemutatása, hogy a csecsemő- és kisgyermeknevelők miként alkalmazzák tudatosan a játékot a bölcsődei nevelés során, valamint hogyan járul hozzá a játéktevékenység a gyermekek harmonikus fejlődéséhez. A dolgozat elméleti fejezeteiben a játék fogalma és sajátosságai jelennek meg az állatok, a felnőttek és a gyermekek vonatkozásában, majd a játék pszichológiai megközelítései, a klasszikus és modern játékelméletek, valamint a bölcsődében megjelenő játékfajták és azok fejlesztő hatásai. Külön fejezet foglalkozik a játék gyermekek fejlődésére gyakorolt hatásával, kiemelten a szociális, érzelmi és kognitív területeken. A dolgozat elméleti keretét a Montessori pedagógia játékfelfogásának bemutatása egészíti ki, hangsúlyozva a gyermek önállóságának támogatását és a pedagógus támogató szerepét. Az empirikus kutatás online kérdőíves felmérés formájában valósult meg egy megyei jogú város bölcsődei intézményrendszerében (7 intézmény) 2025 szeptemberében, amelyben csecsemő- és kisgyermeknevelők (52 fő) vettek részt. A vizsgálat célja annak feltárása volt, hogy a nevelők milyen gyakorisággal kezdeményeznek játéktevékenységeket, milyen módszereket alkalmaznak, mennyi időt biztosítanak a játékre, valamint mennyire építik be a Montessori pedagógia alapelveit a mindennapi nevelőmunkába. A kutatás során megfogalmazott hipotézisek a tudatos játékkezdeményezésre, az időráfordításra, a gyermekek egyéni sajátosságainak figyelembevételére és a Montessori elvek alkalmazására irányultak. Az eredmények azt mutatják, hogy a játék a bölcsődei gyakorlatban tudatosan alkalmazott fejlesztő eszköz. A válaszadók többsége rendszeresen kezdeményez játékot, figyelembe veszi a gyermekek életkori sajátosságait, érdeklődését és fejlettségi szintjét, valamint változatos módszereket alkalmaz a játéktevékenységek során. A hipotézisek igazolódtak, mivel a nevelők pedagógiai szemléletében hangsúlyosan megjelent a gyermekközpontúság, a reflektív gondolkodás és a tudatos tervezés. A Montessori pedagógia alapelvei részben vagy teljes egészében jelen vannak a gyakorlatban, ugyanakkor intézményenként eltérő mértékben. Összegzésként megállapítható, hogy a játék a kisgyermeknevelés egyik legfontosabb pedagógiai eszköze, amely elősegíti a gyermekek komplex fejlődését, önállóságának kibontakozását és szociális kompetenciáinak erősödését. A kutatás eredményei gyakorlati szempontból is hasznosíthatók, és hozzájárulhatnak a tudatos játéktervezés és -megvalósítás további fejlesztéséhez a bölcsődei nevelésben.

Csizmadia-Cservenák Mariann Nikolett: A Zöld Óvoda program két évtizede Magyarországon – támogatási rendszerek, nemzetközi kitekintés és intézményi jó gyakorlatok

Dolgozatomban a Zöld Óvoda Program magyarországi működésének húszéves fejlődési ívét, intézményi beágyazottságát, támogatási rendszerét, valamint gyakorlati megvalósulását vizsgáltam. A téma aktualitását egyrészt a fenntarthatóság pedagógiai szerepé-

nek folyamatos felértékelődése, másrészt a program 2026-ban ünnepelt huszadik évfordulója adja. A kutatás középpontjában annak feltárása állt, hogy a Zöld Óvoda minősítési rendszer milyen mértékben járul hozzá a környezeti nevelés tudatos és rendszerszintű megjelenéséhez az óvodai nevelés mindennapi gyakorlatában. Az volt a célom, hogy a kutatás eredménye átfogó képet adjon a program hazai működéséről, annak támogatási és pályázati lehetőségeiről, valamint nemzetközi kontextusba helyezze a magyar modellt. Ennek érdekében bemutattam a hazai pályázati rendszereket, a civil és állami támogatási formákat, valamint összehasonlítottam az Európai Unió több tagállamában működő, hasonló célokat szolgáló programokat. A kutatás során szakirodalmi és dokumentumelemzést, statisztikai adatfeldolgozást, valamint empirikus vizsgálati módszereket alkalmaztam. A gyakorlati részben két vecsési Zöld Óvoda intézményi gyakorlatának összehasonlító elemzését végeztem el, továbbá kérdőíves vizsgálattal tártam fel az ország különböző régióiban dolgozó pedagógusok tapasztalatait és véleményét. A kutatás során megfogalmazott hipotézisek a környezeti nevelés tudatosságára, a minőség fenntartását nehezítő tényezőkre, valamint az intézményi és regionális különbségekre irányultak. Az eredmények megerősítik a feltételezéseimet, miszerint a Zöld Óvoda program tudatosan támogatja a környezeti nevelést, ugyanakkor eredményességét jelentősen befolyásolják az intézményi erőforrások, a fenntartói támogatás és a pedagógusok elkötelezettsége.

Csüllög Ildikó: Helyi szokások, néphagyományok tükröződése a Vésztői Négyszínvirág Óvoda életében

Kutatásom célja, hogy feltárjam a Komlódifalvi és a Körösparti Óvodában, az intézmény két telephelyén, miként építik be a helyi hagyományokat a mindennapi tevékenységekbe, valamint milyen pedagógiai módszerekkel valósítják meg a hagyományörzést. A dolgozat elméleti részében bemutatom Vésztő település hagyományvilágát, valamint az óvodák pedagógiai programját és hagyományörző tevékenységeit. Kiemelten foglalkozom a Komlódifalvi Óvoda multikulturális nevelési programjával s bemutatom, hogy milyen módon jelenik meg a roma kultúra integrálása. Empirikus kutatásomban strukturált pedagógus interjúkat és szülői kérdőíveket alkalmaztam. Az eredmények arra utalnak, hogy a hagyományápolás tudatos pedagógiai eszköz, mely nagyban hozzájárul az identitás fejlődéséhez, a gyermekek érzelmi biztonságának erősítéséhez és közösségformáló ereje is nagy. A dolgozat zárásaként egy fejlesztési javaslatot fogalmazok meg a szülők és az óvoda együttműködésének erősítésére, egy digitális programfüzet ötletével.

Divinyi-Virág Mónika: A Zrínyi Ilona Matematikaverseny feladatainak elemzése Alsó tagozatos tanulók gondolkodásfejlesztésének tükrében

A kutatás célja a Zrínyi Ilona Matematikaverseny 3–4. osztályos feladatainak vizsgálata volt az 1991 és 2026 közötti időszakban. Arra kerestem a választ, hogy hogyan változtak a feladatok az elmúlt több mint harminc évben, különösen a nehézség, a nyelvezet és a gondolkodási műveletek szempontjából. Az elemzés hét szempont alapján történt: tantervi háttér, feladatok száma, nehézség és módszertan, fejlesztett kompetenciák, nyelvezet, matematikai témakörök és életszerűség. A feladatsorokat többféle forrásból gyűjtöttem össze, nyomtatott versenykiadványokból, könyvtári anyagokból és online felületekről, így egy közel harmincöt évet átfogó, összehasonlítható adatbázis jött létre. Az eredmények egyértelmű tendenciát mutatnak: a feladatok egyre inkább a gondolkodást helyezik előtérbe. Nőtt a logikai és problémamegoldó feladatok aránya, és sok esetben már nem egyetlen művelet elvégzése vezet a megoldáshoz. Gyakoribbá váltak a több lépéses, következtetést igénylő feladatok, miközben a feladatok szövege is összetettebb lett, így a szövegértés szerepe is felértékelődött. A kutatás pedagógiai szempontból is hasznosítható, mivel segítséget adhat a tanítóknak a versenyfelkészítés és a tehetséggondozás tudatosabb megtervezésében. Rámutat arra, hogy már alsó tagozaton is érdemes kiemelt figyelmet fordítani a logikai gondolkodás és a problémamegoldó képesség fejlesztésére.

Ézsiasné Vincze Mónika: A klasszikus és modern humoros mesék szerepe az óvodáskorú gyermekek fejlődésében - Nevetve tanulni

A dolgozat a klasszikus és modern humoros mesék szerepét vizsgálja az óvodáskorú gyermekek fejlődésében. A kutatás célja annak feltárása, hogy a humor miként jelenik meg a különböző mesetípusokban, valamint milyen hatással van a gyermekek érzelmi, szociális és kognitív fejlődésére. A szakirodalom feldolgozása mellett a dolgozat egyéni kutatómunkája két részből áll. Az egyik óvodai környezetben végzett megfigyelés, a má-

sik 90 óvodapedagógus bevonásával készült kérdőíves kutatás. Az eredmények azt mutatják, hogy a humoros mesék meghatározó szerepet töltenek be a gyermekek érzelmi biztonságának kialakulásában és a közösségi élmények erősítésében. A humor elsősorban az érzelmi és szociális területen fejti ki hatását, ugyanakkor közvetetten a nyelvi és kognitív fejlődést is támogatja. A vizsgálat arra is rámutat, hogy bár a klasszikus és a modern humoros mesék eltérő módon hatnak a gyermekekre, nem értékbeli különbségről van szó, hanem eltérő működésmódról. Mindkét mesetípus fontos szerepet tölt be a fejlődés támogatásában. A kutatás arra is rávilágít, hogy a mesélés módja, a mesélő mimikája, gesztusai és érzelmi jelenléte meghatározó a meseélmény szempontjából. A humoros mesék tudatos alkalmazása, valamint az élőlátszó mesélés kiemelkedő jelentőségű a gyermekek fejlődése szempontjából.

Gyuriánné Kereskényi Barbara: Zenei nevelés hatása a kudarc nélküli iskolára

Szakedolgozatom témája a kisgyermekkori zenei nevelés, annak területei és jótékony hatása, fontossága a kudarc nélküli iskolában. Dolgozatomat az alapoktól kezdem, vagyis a várandósságtól az anya és magzata szoros kapcsolatától és annak fontosságáról. A zenei nevelés nem csupán készségek fejlesztését szolgálja hanem a személyiség formálásnak alapvető eszköze. Meghatározó szerepet tölt be az érzelmi és kognitív fejlődésben. Dolgozatomban részletesen ismertetem a Kodály módszert alapelveit valamint ismertetem Forrai Katalin és Gróh Ilona munkásságát, ők a magyar zenepedagógia kiemelkedő alakjai. Nagy szerepet játszanak a korai zenei nevelésben. Kitértek a zene beszédfejlesztő, szókincs-bővítő, érzelmi és szociális kompetenciákra gyakorolt pozitív hatására. Vizsgálom az otthoni zenei nevelés lehetőségét és összefüggéseit, hatásait az iskolai kompetenciák kialakulására. A tudatosan megkezdett és felépített zenei nevelés jelentős mértékben hozzájárul a gyermek iskolai sikereihez, magabiztosságot adva a mindennapokban. Úgy vélem a zenei élmények gazdagítása nem csak pedagógiai feladat, hanem a gyermek harmónikus fejlődésének egyik kulcsa. A dolgozat empirikus kutatással is alátámasztja a bemutatott elméleteket, amelyben a zenei nevelés és az iskolai sikeresség közötti összefüggéseket vizsgálom

Faragó-Balázs Krisztina: A digitális eszközök hatása az óvodáskorú gyermekek fejlődésére.

A témaválasztásomat indokolja, hogy több éves óvodai munkám során megfigyeltem évről-évre szembe tűnőbb a gyerekek életében megjelenő digitális eszközök megléte, elterjedése, használata és ezek hatására kialakuló változások. Mivel a digitalizáció ma már szerves része az életünknek arra is szerettem volna választ kapni vajon az óvónők hogyan vélekednek ezen pedagógiai eszközökről. Hogyan ítélik meg ők a gyermekeken érezhető változásokat, illetve milyen IKT eszközöket alkalmaznak a munkájuk során. Továbbá befolyásolják e ezen eszközök a gyermekek beszédfejlődését, ezzel összhangban áll e a digitális eszközhasználat, a társas kapcsolataira milyen hatást gyakorol. A gyermekek koncentrációját, figyelmét, alvását, magatartását hogyan befolyásolják a technika adta lehetőségek. Kérdőíves módszert alkalmaztam az óvónők irányába, melyre 66 fő válasz érkezett, emellett a szülők felé is készítettem, melyre 86 fő válasz érkezett, ezek mellett gyermek megfigyelést is végeztem. A kutatási kérdéseimre kapott válaszok alapján, és a megfigyeléseimből azt a következtetést tudtam levonni, hogy sajnos az okoseszközök megléte egy 3-7 éves korú gyermek esetében nem helyénvaló, hiszen súlyos magatartási problémákhoz vezethet. A gyermekek figyelme nagyon sok esetben szétszórta, csapongó. Nem megfelelő, tökéletlen, kis szókinccsel rendelkeznek. Sok esetben bátortalanok is, és nem tudják magukat életkoruknak megfelelően kifejezni. A szülő- gyermek, illetve a gyermekek közötti kommunikáció sem megfelelő, hiszen emiatt itt is sokszor problémákba ütköznek. Több gyermeknél már ilyen korai életkorban a függőség jelei tapasztalhatóak. Az óvónők munkájuk során szinte napi rendszerességgel használnak ma már valamilyen IKT eszközt (ovikréta).

Fazekasné Balogh Katalin Teréz: Óvoda- iskola átmenet áthidalása az Okányi Általános Iskolában

A dolgozatom az óvoda–iskola átmenetet vizsgálja, különös tekintettel az átvezető programok szerepére a gyermekek sikeres iskolai beilleszkedésében. A kutatásom központjában az Okányi Általános Iskola és az Okány Község Önkormányzata Óvoda Intézménye által közösen megvalósított óvoda–iskola átvezető program áll. A kutatásom célja annak feltárása volt, hogy a program milyen hatással van a gyermekek iskolai feladatrendszerbe való beilleszkedésére a szülők tapasztalatai alapján, továbbá hogyan

értelmezik az átmenetet az érintett pedagógusok, valamint milyen szerepet tulajdonítanak az óvodai és iskolai környezet közötti folytonosságnak. Dolgozatom elméleti része áttekinti az átmenetet meghatározó szereplők és tényezők fontosságát, és azt, hogy az érintettek miként értelmezik az átmenet fogalmát, valamint kitérek a gyermekektől elvárt képességekre is. Az kutatási eredményeim igazolják, hogy a szülők többsége pozitívan értékeli az óvodában és iskolában alkalmazott átvezető programot, és nem tapasztalt jelentős kihívást a gyermekek iskolába lépése során. A program egyik erősségének az érzelmi biztonság, nyugodt környezet megteremtését, valamint a gyermekek szociális kompetenciáinak fejlesztését, támogatását tartják. A szülők meglátása szerint az átmenet sikerességét nagymértékben befolyásolja az intézmények közötti együttműködés, valamint a szülők programokba való bevonása is. A pedagógusok egyöntetűen folyamatként értelmezik az átmenetet, mely egy tudatosan megtervezett folyamat. Bár bizonyos kérdésekben eltér a véleményük, abban egyetértés mutatkozott, hogy az iskolai környezetnek alkalmazkodnia kell a kisgyermekes életkori sajátosságaihoz, az iskolában folytatni kell az óvodai elemek megjelenítését játékos tevékenységek, mesesarok kialakításával, valamint rugalmasabb időtartamú tanítási órák segítségével. A kutatás megállapítja, hogy az Okányi Általános Iskola és az Okány Község Önkormányzata Óvoda Intézménye által közösen megvalósított óvoda–iskola átvezető program elősegíti a zökkenőmentes iskolakezdést, csökkenti az átmenetből fakadó nehézségeket, és támogatja a gyermekek hosszú távú tanulási motivációjának kialakulását.

Halmi Gabriella „Digitális autizmus” – Színes kijelzők, szürkülő fantázia

Szakedolgozatomban a „digitális autizmus” égetően aktuális jelenségét jártam körül, feltárva, miként befolyásolja a technológia a legkisebbek idegrendszeri és szociális fejlődését. Vizsgálatom során arra kerestem a választ, hogy a korai életévekben jelentkező vizuális túlingerlés és passzív befogadás miként szorítja háttérbe a fejlődéshez elengedhetetlen valódi tapasztalatszerzést: a mozgást, a tapintást és az élő, interaktív kommunikációt. Elméleti kereteim között a Harlow-féle kísérlet analógiáját alkalmazva mutattam be a „digitális drótanya” jelenségét. Ezzel a szemléletes metaforával szemléltettem azt a folyamatot, amely során az okostelefon érzelmi falat emel a szülő és a gyermek közé, megfosztva utóbbit a fejlődéséhez elengedhetetlen válaszreakciós figyelemtől és az elsődleges kötődési személy megnyugtató közelségétől. Rámutattam, hogy a kütyüzés a 3 év alatti gyermekeknél nem csupán ártatlan időtöltés, hanem mélyreható élettani kockázatokkal járhat. Kutatásom során kitértem arra is, hogy a kék fény és a gyors vágásokkal operáló digitális tartalmak gátolják a melatonin-termelést, megzavarva az alvási ciklust, sőt, olyan alapvető biológiai funkciók fejlődését is hátráltathatják, mint a rágási reflex kialakulása az étkezések során. Kutatásom módszertanul a kvalitatív megközelítést választottam: 10 kisgyermeknevelővel és 10 szülővel készítettem mélyinterjúkat, majd esettanulmányaikon keresztül elemeztem a konkrét fejlődési elmaradásokat. Munkám során öt hipotézist vizsgáltam, melyek közül kiemelkedik, hogy a napi egy órát meghaladó képernyőhasználat és a tünetek megjelenése között szoros korreláció mutatható ki, illetve a digitális eszközök használata jelentősen csökkenti a gyermekek szabad játékának kreativitását. Eredményeim rávilágítottak arra, hogy a szülők többsége (mintegy 55%-uk) alacsony tudatossággal rendelkezik a kockázatokról, és az eszközöket gyakran „digitális cumiként”, érzelemszabályozásra használják. Ugyanakkor kutatásom egyik legfontosabb megállapítása a folyamat reverzibilitása, megfelelő szakmai beavatkozással és teljes eszközmentességgel a tünetek jelentős része enyhíthető vagy teljesen felszámolható. Következtetéseim szerint a prevenció kulcsa a technológiai eszközök bevezetésének késleltetése (lehetőleg 2-3 éves korig) és a tudatos szülői jelenlét. A dolgozatom végén megfogalmazott javaslatok célja, hogy segítséget nyújtsanak a szakembereknek és szülőknek abban, hogy a gyermekek világa ne a kétdimenziós képekben, hanem a valós tapasztalatokban és érzelmi biztonságban teljesszen ki.

Hernádi-Csikós Renáta Krízishelyzetek az óvodáskorú gyermeket nevelő családoknál. A válás hatása a gyermekekre.

A kutatásom célja annak vizsgálata volt, hogy a szülők válása milyen hatással van az óvodáskorú gyermekek viselkedésére, érzelmi állapotára, játékára és társas kapcsolataira. A téma számomra különösen fontos, mivel a mindennapi munkám során is gyakran találkozom ilyen helyzetekkel az óvodában. A kutatás során megfigyelést végeztem 15 óvodáskorú gyermek körében, ahol elsősorban a viselkedésüket, érzelmi reakcióikat, játékukat és társaikhoz való viszonyukat figyeltem. Emellett 20 óvodapedagógussal

készítettem interjút, hogy az ő tapasztalataik is megjelenjenek a dolgozatban. Az eredmények alapján a válás több területen is hatással van a gyermekekre. Több esetben megfigyelhető volt a visszahúzódás, bizonytalanság, illetve egyes gyermekeknél az impulzívabb, nehezebben szabályozható viselkedés is. Az érzelmi életükben gyakran jelent meg a hangulatingadozás, valamint a játék során is visszaköszöntek a családi konfliktusok. A vizsgálat során számomra az is egyértelművé vált, hogy az óvodapedagógusok szerepe kiemelten fontos ezeknek a gyermekeknek a támogatásában. A biztonságot nyújtó, elfogadó környezet sokat segíthet abban, hogy a gyermekek könnyebben feldolgozzák a változásokat.

Imre Evelin: A gyermekek bölcsődébe iratásának háttérében álló okok vizsgálata

Dolgozatomban a bölcsődébe iratás háttérében álló okokat kutatom Svájc és Magyarország összehasonlításában. A témaválasztást személyes tapasztalat is motiválta, mert a témaválasztás idején Svájcban éltem, és szakmai szempontból érdekesnek tartottam megvizsgálni, hogy milyen hasonlóságok, illetve különbségek találhatók a magyar és a svájci bölcsődéskorú gyermekek nevelésével kapcsolatban. A téma vizsgálatához a bölcsődei létet, a hátrányos helyzet fogalmát, a védőnői szerepet és a munkaerőpiaci jellemzőket tekintettem át a vonatkozó szakirodalom és jogszabályok segítségével. A dolgozatban bemutatott vizsgálathoz 10 fővel készítettem interjút. Svájcban 5 édesanya, Magyarországon 4 édesanya és 1 nagymama válaszai alapján folytattam a kutatást 2025 augusztusa és októbere között. A nagymama válaszai is valós tapasztalatot mutatnak, mert ő neveli az unokáját gyámként, miután szüleitől kiemelték a gyermeket. 9 interjút személyes beszélgetés formájában rögzítettem hangfelvétellel, és 1 interjú írásos formában érkezett, mert az érintett szülő betegség miatt nem tudott személyesen fogadni. A saját szerkesztésű interjúkérdések keretét adták a beszélgetéseknek, ugyanakkor lehetőséget adtak arra is, hogy a szülők saját tapasztalataikat, gondolataikat és érzéseiket szabadon kifejtse. A kérdéseimet az alábbi 4 hipotézisre építettem. Az első hipotézis szerint a szülők azért iratják gyermekeiket bölcsődébe, mert a nagyszülők nem tudnak segíteni nekik a gyermeknevelésben. Ez az interjúk alapján mindkét országban élő szülők esetében igazolódott. A második hipotézis, miszerint a szülők a családi nevelést önmagában nem tartják elegendőnek, hanem fontosnak látják a bölcsődei nevelést és a közösségi tapasztalatokat a gyermek fejlődése érdekében, szintén igazolódott. A harmadik hipotézisben azt vizsgáltam, hogy sok családban az anyagi nehézségek játszanak szerepet a gyermek bölcsődébe iratásában, mert mindkét szülő munkavállalása szükséges a megélhetés biztosításához. Ez a hipotézis is igazolódott, mert a válaszadóknál számos család esetében a megélhetés feltétele a kétkeresős modell. A negyedik hipotézisben miszerint a bölcsődébe iratás háttérében ritkán áll egyetlen kizárólagos ok, hanem a szülői döntés több tényező együttállásának eredménye. A kutatás eredményei ezt a hipotézist is egyértelműen igazolták, mert minden interjúalany esetében kiderült, hogy több szempont együttesen befolyásolta a bölcsődébe iratással kapcsolatos döntést. Összességében a hipotézisek igazolódtak, és az interjúválaszokból kiderült, hogy a gyermekek bölcsődébe iratásának háttérében több tényező együttes hatása, valamint felelősségteljes, tudatos szülői döntés jelenik meg. Véleményem szerint így a bölcsőde nemcsak intézményként, hanem a családi stabilitás egyik lényeges elemeként is értelmezhető.

Illinger Gina: A firkálás szerepe a bölcsődés korú gyermekek vizuális képességének fejlődésében

A kutatás célja a firkakorszak jelentőségének hangsúlyozása, a korai rajzfejlődés komplex fejlesztő hatásának tudatosítása az olvasóban. Az elméleti áttekintés bemutatja a kisgyermekkori rajzfejlődés szakaszait és a firkatípusok kialakulásának folyamatát. Kérdőíves kutatás mellett a bölcsődei megfigyelések segítségével elemzi a bölcsődei vizuális tevékenységek megvalósulásának gyakorlatát. Az eredmények rámutatnak arra, hogy a spontán firkálás gyakran jelen van a mindennapokban, ugyanakkor az anyagokkal, technikákkal való kísérletezés kevésbé hangsúlyos a bölcsődékben. A dolgozat központi eleme az ötlettár, mely során a gyermekek kísérletező szemlélettel alkothattak, különös tekintettel a vonal- és foltképzési módszerek változatosságára, a rajzoló lendület, a tempó, vonalnyomaték és mozdulatirányítás játékos alakítására. Az erre épülő tevékenységek során megfigyelhetővé vált a gyermekeknél a figyelem tartósabbá válása, az elmélyültebb alkotótevékenység megjelenése, a társas kapcsolatok mélyülése, a mondókák és a vizuális tevékenységek tudatosabb összekapcsolása, valamint a színkeverés és eszközhasználat gazdagodása. Az eredmények rámutatnak, hogy a firkálás élményszerű,

tudatosan támogatott formái komplex módon járulnak hozzá a kisgyermek fejlődéséhez.

Kajcsa Katalin: Óvodakert, növényültetési program bevezetésének hatása a jövő generációira

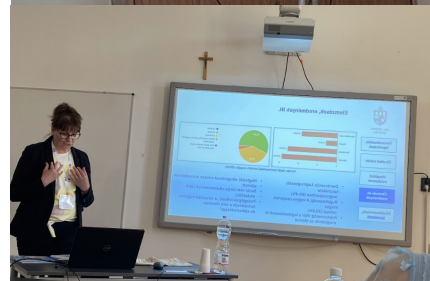
A szakdolgozat az óvodakert és a növényültetési program pedagógiai jelentőségét vizsgálja, különös tekintettel a gyermekek környezeti nevelésére és a fenntarthatóság szemléletének kialakítására. A téma aktualitását az adja, hogy a modern társadalomban a gyermekek egyre kevesebb közvetlen kapcsolatba kerülnek a természeti környezettel, ezért az óvodai nevelésben kiemelt szerepet kap a természet közeli tapasztalatszerzés biztosítása. A dolgozat első részében a környezeti nevelés és a természettudományos nevelés elméleti hátterének bemutatása történik szakirodalmi források alapján. A szakirodalmi áttekintés kitér az óvodakert pedagógiai jelentőségére, a fenntarthatóságra nevelés alapelveire, valamint a természet közeli tanulási környezet szerepére a gyermekek fejlődésében. A szakdolgozatom célja, hogy bemutassam és felhívjam a figyelmet az óvodakert és a növényültetési program pedagógiai jelentőségére, különösen arra, hogy ezek milyen pozitív hatással vannak a gyermekek fejlődésére és környezeti nevelésére, valamint hogyan járulnak hozzá a jövő generációinak környezettudatos szemléletének kialakulásához. A vizsgálat során megfigyelés és kérdőíves kutatás is történt. Az eredmények azt mutatják, hogy az óvodakert fontos szerepet játszik a tapasztalati tanulásban, segíti a természethez való pozitív viszony kialakulását, valamint lehetőséget, biztosít a gyermekek aktív részvételére a környezeti tevékenységekben. A saját élményen alapuló tanulás kiemelten hatékony, mivel ebben az életkorban a tanulás főként cselekvésen és érzelmi bevonódáson keresztül történik. Ugyanakkor még kisebb, egyszerűbb kertek is jelentős pozitív hatást gyakorolnak a gyermekek környezeti szemléletére. A szakdolgozatom által kérdőíves kutatást is végeztem a saját intézménybe járó gyermekek szüleinek körében, ahol megállapítható, hogy a szülők többsége (89,3%) gyermekkorában sok időt töltött a szabadban, ami a természet közelségének fontosságát mutatja. A válaszadók nagy része szerint a gyermekkorai természeti élmények erősen befolyásolják a későbbi szemléletet, mely alátámasztja, hogy a korai környezeti nevelés hosszútávon meghatározó a gyermekek értékrendjében és viselkedésében. A kutatás eredményei alapján megállapítható, hogy az óvodakert hatékony eszköze lehet a környezeti nevelésnek és a fenntarthatóság pedagógiájának az óvodai nevelésben. Az óvodakert nemcsak tanulási helyszín, hanem közösségformáló erő, élményalapú nevelési eszköz, továbbá a fenntarthatóságra nevelés egyik leghatékonyabb módszere.

Kaspinszky Tímea Mária: Mesék életre keltése papírbábokkal. Gyakorlati tapasztalatok az óvodai bábozásban

TDK dolgozatomban azt vizsgáltam, hogyan jelenik meg a bábkészítés és a bábjáték az óvodai mindennapokban, újrhasznosított papírból készült bábokkal. Kiinduló feltételezésem az volt, hogy az óvodapedagógusok inkább az egyszerűbb, gyorsabban kivitelezhető megoldásokat részesítik előnyben, és ritkábban szerveznek a gyermekekkel közös, összetettebb bábkészítő tevékenységeket. A dolgozat elméleti részében bemutattam a bábjáték pedagógiai jelentőségét, valamint azokat az anyagokat és technikákat, amelyek az óvodai gyakorlatban előfordulnak. A kutatás során kérdőíves módszerrel mértem fel az óvodapedagógusok bábkészítési szokásait. Az eredmények részben megerősítették a hipotézisemet: a bábkészítés során leginkább a könnyen hozzáférhető, egyszerű alapanyagok, például karton, papírhenger vagy tojástartó jelennek meg, míg az időigényesebb technikák, mint például a papírmásé vagy marionett bábok, háttérbe szorulnak. A bábjáték jelen van az óvodák életében, főként a pedagógus által vezetett, interaktív formában, de a gyermekek spontán bábjátéka is gyakori. Interjút készítettem Babos Eszterrel, hogy bemutassam a bábjáték gyakorlati megjelenését, fejlesztő hatásait és a pedagógusokat érintő óvodai kihívásokat. A bábjáték kiemelten fontos eszköz a gyermekek képzeletének, kommunikációjának és szociális készségeinek fejlesztésében, ezért érdemes tudatosan beépíteni a mindennapokba. A jövőben szeretnék bábos foglalkozásokat vezetni, melyen többféle alapanyagot, bábkészítési technikát és bábtypust kipróbálunk a gyermekekkel, a bábozás élményével összekötve.

Kiss Petra: A téri tájékozódást segítő vizuális gyakorlatok a bölcsődében

Dolgozatomat a téri tájékozódás fejlődését segítő vizuális gyakorlatok bölcsődei megvalósításának lehetőségeit vizsgáltam. A kutatás aktualitását a digitális eszközök tér-

nyerése adja, melyek virtuális élményeivel háttérbe szorítja a kisgyermek közvetlen tapasztalatszerzését. Elméleti kutatásomban bemutatom a koragyermekkorai térészlelés biológiai és pszichikai feltételeit, valamint a vizuális képességeket, kiemelve a rajzfejlődés fontos szakaszait. Dolgozatomban kitérek a valódi térbeli tapasztalás, úgy, mint a mozgás, a tapintás fontosságára a téri tájékozódás fejlődésében. Elméleti kutatásom mellett összeállítottam gyakorlati tevékenységsort, melyeket fotókkal dokumentáltam. Kutatásomban kérdőív segítségével felmértem, hogyan segítik a szülők otthon, családi környezetben a téri tájékozódás fejlődését. A kisgyermeknevelők körében is felmértem, hogy a szakemberek mennyire célzottan és milyen módszerekkel segítik a téri tájékozódás fejlődését intézményi környezetben. Dolgozatom rávilágít, hogy a közvetlen tapasztaláson nyugvó vizuális tevékenységek elengedhetetlenek a kisgyermek téri tájékozódási képességeinek fejlődésében. 2026.04.15 csecsemő- kisgyermeknevelő szak levelező tagozat, III. évfolyam Szarvas

Kissné Petrő Mónika: A hangszer megjelenése az óvodai zenei nevelésben

A szakdolgozatom elkészítésének az volt a célja, hogy feltérképezzem, milyen szerepet töltenek be a különböző hangszerek az óvodai zenei nevelésben, ezáltal milyen módon járulnak hozzá a gyermekek zenei képességének fejlődéséhez. Kérdőíves kutatásomban többek között azt vizsgáltam, hogy az óvodapedagógusok milyen hangszerismerettel rendelkeznek, hogyan alkalmazzák a hangszereket komplex élménynyújtás céljából, valamint hogy a gyermekek hangszerhasználata mely tevékenységekhez kapcsolódik az óvodában. Dolgozatom elméleti részében bemutattam az európai és magyar népi hangszerek fejlődését, a gyermekek zenei fejlődésének sajátosságait, valamint a gyermekhangszerek óvodai alkalmazását és azok zenei képességekre gyakorolt hatását. Az eredmények arra utalnak, a gyermekek szívesen, örömmel, aktívan vesznek részt ezekben a tevékenységekben. A hangszerek használata az óvodai nevelésben sokoldalúan fejleszti a gyermekek ritmusérzékét, figyelmét, kreativitását, önkifejezését és társas készségeit, miközben élményszerűvé teszi a foglalkozásokat és támogatja személyiségfejlődésüket. A dolgozatom záró gondolataiban fontosnak tartom az óvodapedagógusok módszertani eszköztárának tanulmányozását is, figyelembe véve, hogy milyen új módszerekkel lehet még élményszerűbbé, hatékonyabbá és komplexebbé tenni a zenei nevelést az óvodás korú gyermekek számára.

Kolozsvári Debóra Hagyományok nyomában – Értékátadás az óvodában

BAA hagyományápolás a népszokások és a néphagyományok megőrzésére, és azok átadására szolgáló tevékenység. Egy nép kulturális örökségének megőrzésében fontos szerepet játszik a hagyományok ápolása, mert elsősorban segíthet az identitást megőrizni, és az átadott értékek hozzájárulhatnak a közösségi összetartozáshoz. A dolgozatom célja, hogy a szakirodalom áttekintésével, valamint a saját kutatásom segítségével bemutassam a legfontosabb hagyományokat, a hagyomány és a nevelés kapcsolatát, és azt, hogy hogyan valósul meg a hagyományápolás az óvodában. Az óvodás gyermek fő tevékenysége a játék, és ez jól összehangolható a néphagyományok ápolásával, mert a gyermek játszva szerezhet ismeretet, tapasztalatot ez alatt az idő alatt is. Különösen lényeges az óvodai nevelésbe beépíteni a hagyományörzést, mert elősegíti a gyermekek szülőföldhöz való kötődését. A szakirodalom áttekintését követően négy hipotézist állítottam fel. (1) Az óvodákban legalább ünnepekhez és jeles napokhoz kapcsolódva megjelennek a néphagyományok a nevelési folyamatok során. (2) A megkérdezett óvodapedagógusok fontosnak tartják a magyar néphagyományok őrzését és továbbadását. (3) A megkérdezett óvodapedagógusok beillesztik a magyar néphagyományokat az óvodai tevékenységekbe/foglalkozásokba. (4) Minél elkötelezettebbek az óvodapedagógusok a hagyományok iránt, és minél jobban megjelennek személyes értékrendjükben is a hagyományok, annál gyakoribbak és sokoldalúbbak a hagyományörző tevékenységeik az óvodában. A kutatáshoz saját készítésű interjúvázlat segítségével egyéni interjúkat készítettem összesen 15 óvodapedagógussal 2025 augusztusa és októbere között. Kutatásom során azt vizsgáltam, hogy milyen mértékben érvényesülnek a hagyományok az óvodai nevelésben, továbbá, hogy a megkérdezett óvodapedagógusok milyen módon és milyen mértékben integrálják a hagyományokat a tevékenységekbe/foglalkozásokba. Eredményeim szerint a hipotézisek igazolódtak, mert a válaszok elemzése alapján a néphagyományok megjelennek a nevelési folyamatokban, ha nem is mindennap, de a jeles napokhoz és az ünnepekhez kapcsolódva mindenképpen. A megkérdezett óvodapedagógusok fontosnak tartják a néphagyományok őrzését és továbbadását személyes vagy szakmai elhivatottságból, ezért be is illeszti a tevékenységekbe/foglalkozásokba

ezeket a hagyományokat, legyen szó népdalokról, népmesékről, kézműves tevékenységekről vagy népi játékokról. Továbbá a hagyományok ápolása lehetőséget nyújthat a család és az óvodai együttműködésének erősítésére is, mert a közös ünnepeken és hagyományőrző programokon a szülők is aktív részeseivé válhatnak a nevelési folyamatnak.

Kovácsné Hadas Erika: A népdalok és hagyományőrzés szerepe az óvodai nevelésben

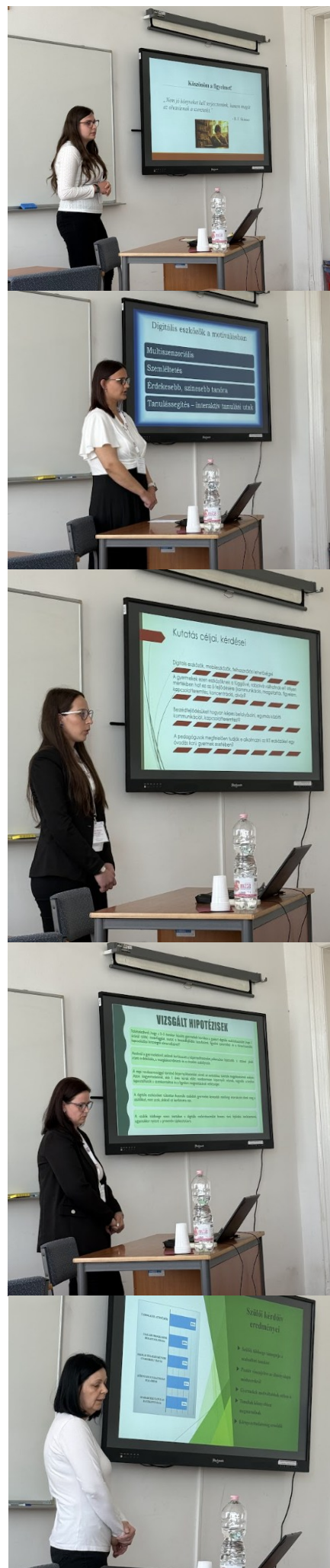
A dolgozat megírásakor szakirodalmi forrásokra és saját tapasztalataimra támaszkodva jártam körbe a témát úgy, hogy elsőként magát az óvodai nevelés feladatát, céljait emeltem ki. Továbbá fontosnak tartottam, hogy a dolgozatom egésze olyan gondolatokat tükrözzön az olvasó számára, amiből kiderül, hogy népi gyökereinkből, népdalainkból és hagyományainkból a mai napig építkezhetünk az óvodai nevelés folyamatában. A mindennapok rohanó világában úgy tapasztalom, hogy a közösségi élményt adó régi szokások, ünnepek, hagyományok egyre kevésbé jelennek meg a gyermekek életében. Pedig meggyőződésem, hogy a közös éneklés, a népi játékok és kézműves foglalkozások beillesztése az óvodai mindennapokba nem csupán vidámságot, örömteli pillanatokot okoznak a gyermekeknek, hanem közösséget építenek, emellett pedig személyiségformáló hatásuk is vitathatatlan. A dolgozatomban személyes élményeimet is bemutattam, hogy mennyi közös pillanatot élhettünk át a gyermekekkel a hagyományőrző alkalmak által. A következőkben a kutatásaimra szeretnék kitérni. Kutatásaimat két részre bontottam. Kérdőíves felméréssel két hipotézist vizsgáltam a témával kapcsolatban. Másik vizsgálati eljárásként interjút készítettem egy a lakóhelyemen élő és dolgozó népi gyermekjáték, néptáncpedagógus, hagyományismeret oktatóval, aki beszélgetésünk során rávilágított arra, hogyan is működik manapság a hagyományápolás hazánkban. Összegzésként arra hívtam fel a figyelmet, hogy a népdalok és a hagyományőrzés az óvodai nevelés egyik legfontosabb eszköze, mely hidat képez múlt, jelen és jövő között. A magyarságtudat, a közös szokások szeretete, egymás elfogadása és a közösséghez tartozás érzése mind-mind bennünk élnek, nekünk pedagógusoknak pedig nagy szerepünk van abban, hogy beépítsük óvodai mindennapjainkba és továbbadjuk a jövő nemzedéke számára.

Kovács Sándor: Methodische Herausforderungen und Lösungsansätze im Unterricht deutscher Nationalitätensprachen

Dolgozatomban a magyarországi német nemzetiségi nyelv oktatásának módszertani kérdéseivel foglalkozom, különös tekintettel a dialektusokra, az identitásra és a nyelv továbbadására. Céлом, hogy megmutassam, hogyan jelenhet meg a nyelv, a dialektus és a kulturális identitás az iskolai oktatásban, illetve, hogy ebben milyen szerepe van az iskolának és a családnak. Az elméleti részben arra hívom fel a figyelmet, hogy a nemzetiségi nyelvtanítás nem csupán a nyelvtanulásról szól, hanem fontos szerepet játszik az identitás alakulásában és a kétnyelvűség kialakulásában is. A gyakorlati részben Valeria Koch „Bekenntnisse eines Birkenbaumes” című művét elemzem didaktikai szempontból. Ennek során olyan módszereket hívok segítségül, amelyek egyszerre segítik a tanulók szövegértését és kreatív önkifejezését. Az interjúk eredményei rámutatnak egy fontos problémára: a dialektusok családi átadása nagyrészt megszakadt, ezért az iskola csak korlátozottan tudja ezt a nyelvi formát hitelesen közvetíteni. Összességében arra jutok, hogy bár az oktatás sokat tehet a nyelvi tudatosság és a kulturális identitás erősítéséért, a dialektusok fennmaradása hosszú távon csak akkor biztosítható, ha ebben az iskola, a család és a közösség együtt vesz részt.

Laczkó Gréta Violetta: A korai zenei nevelés meghatározó szerepe a kisgyermek fejlődésében

Szakedolgozatom témaválasztásának a célja, hogy feltárjam, miért szorult háttérbe az élő, természetes énekszó és a mindennapi zenei élmények jelenléte a kisgyermek életében. Legfőképp az érdekelt, hogy a családok és a kisgyermeknevelők mennyire vannak tisztában a zenei nevelés személyiségfejlődésre, érzelmi biztonságra és idegrendszerre gyakorolt hatásaival. Azt vizsgáltam, hogy a zenei tevékenységek milyen formában és milyen rendszerességgel jelennek meg a családi mindennapokban, illetve az intézményes nevelésben, valamint milyen tényezők nehezítik ezek megvalósítását. Dolgozatomhoz készítése során áttekintettem a zene élettani és pszichológiai hatásait, amelyek megerősítik a korai zenei nevelés meghatározó szerepét a kisgyermek fejlődésében. Bemutatom Kodály Zoltán zenepedagógiai munkásságát, valamint azokra a pedagógiai irányzatokra is kitérek, amelyek az ő elveire épülnek. A dolgozatban ismerte-

tem a családi, az intézményes és a társadalmi környezet hatásait a kisgyermek zenei fejlődésére. Bemutatom a korai zenei nevelés szerepét magzati kortól a kisgyermekkorig hangsúlyozva az ölbeli játékok, mondókák és dalok sokoldalú fejlesztő hatását. Majd ismertetem a kutatás módszereit, hipotéziseit, az online kérdőíves vizsgálat eredményeit, valamint jövőbeli terveimet és elképzeléseimet.

Liszcai Nikolett: Az olvasásra nevelés kérdései a XXI. század elején – Olvasóvá nevelés kérdései napjaink digitális központú világában

A dolgozat az olvasóvá válás témakörét vizsgálja, melynek fókuszában az a kérdés áll, hogy olvasnak-e egyáltalán pedagógusok és tanítványaik, s ha igen, milyen forrásból, milyen gyakran. A vizsgálat elméleti keretét fogalmi tisztázás, történeti áttekintés, empirikus eredmények, valamint az írott szöveg különböző megjelenési formáinak elemzése alkotja. A dolgozat kitér az olvasóvá nevelés életkori sajátosságaira, amelyeket szakirodalmi álláspontokkal támaszt alá, majd kvantitatív kutatás révén vizsgálja a digitális és hagyományos olvasási formák közötti preferenciák alakulását. Hipotézis a vizsgálat vonatkozásában, hogy az ezredfordulótól napjainkig a gyermekek inkább digitális felületen olvasnak, ha olvasnak egyáltalán, illetve az, hogy a pedagógusok is inkább részesítik előnyben a digitális fogyasztást a hagyományos olvasás helyett.

A négy célcsoportra (kisgyermeknevelők, óvodapedagógusok, magyar műveltségterületes tanítók és magyartanárok körére) kiterjedő kérdőíves felmérés összesen 221 fő bevonásával valósult meg, lehetőséget teremtve a megkérdezett pedagógusok és az általuk nevelt vagy tanított gyermekek olvasási mintázatainak összevetésére.

A kutatás és a kérdőív eredményeinek kiértékelése rávilágít arra, mennyire átalakulóban vannak az olvasási szokásaink és az olvasásra nevelés kérdése. Nehéz a gyermekeknek és a pedagógusoknak is megtalálni azt a középutat, ami megfelelő lenne a hagyományos és digitális olvasás között, mert hiszen mindkettőre szüksége van a XXI. századi embernek.

Makay Miklós: Felsőoktatási hallgatók életmódja és sporttal kapcsolatos szokásai

A felsőoktatási intézményi háttérrel hozzájárulhat a hallgatók társadalmi, érzelmi fejlődéséhez, valamint az általános egészségi és pszichológiai jólétükhöz. Kutatásunk célja megvizsgálni a felsőoktatásban tanuló hallgatók életmódját és sporttal kapcsolatos szokásaikat. Vizsgálatunkban megjelennek a felsőoktatási levelező képzésben részt vevő hallgatók szokásaik, környezetük, valamint ezirányú érdeklődésük. Kutatásunk eszközeként kvantitatív módszert használtunk. A szakirodalmi áttekintés után, kerül sor a kutatás eredményeinek bemutatására. A vizsgálatához online kérdőívet használtunk, melyet 105 hallgató töltött ki. Az egészséges életmód összetevői közül a káros szenvedélyek mellőzése, a helyes táplálkozásra való törekvés jelenik meg a válaszokban. A megfelelő mennyiségű alvás és a rendszeres testmozgás viszont háttérbe szorul. A digitális világ, az online jelenlét is sok időt vesz el az egészségmagatartás egyéb területeitől. A kutatásunk eredményei alapján megállapítható, hogy a válaszadók 89% - a nem elégedett az életmódjával. Megnyugtató, hogy életmódjuk változtatása érdekében helyesen látják a javítási teendőket. A sportolási szokásokat nagymértékben befolyásolja az intézmény, a hallgatók környezete és időbeosztása. A hallgatók sportolásában kifejezetten háttér motivációként szerepel az egészségfejlesztés és az egészségtudatosság.

Mihály Enikő: A pedagógusok kiégése a magyar köznevelésben

Manapság a kiégés fogalmát egyre többen használják a mindennapi élet során is. A kiégés jelenségére csak az utóbbi 10-20 évben kezdtek el nagyobb figyelmet fordítani. Ebben gyökerezik az a megállapításom, hogy talán tévesen vagy nem megfelelő módon él egyes emberek képzeletében ez a meghatározás. Az iskolás éveim során azt tapasztaltam, hogy a szülők sokat beszélnek a gyermekeiket tanító pedagógusokról és sokszor használják a kifejezést "Ez a tanár látszik, hogy ki van égve.". Vajon ezzel az adott pedagógus is tisztában van? A személyes érdeklődésem mellett a jövő pedagógusaként égető fontosságát érzem annak, hogy egy átfogó, részletekkel gazdag kép alakuljon ki bennem a kiégés kapcsán. Véleményem szerint a megfelelő önismeret és a szakma esetleges árnyoldalainak ismerete és az ez ellen való fellépése elengedhetetlen ahhoz, hogy kielégítő módon helyt tudjak állni a munkámban. Mindemelllett a témával való foglalkozásra ösztönzött az is, hogy mostanság egyre nagyobb szerepet és jelentőséget kap a köznevelésben a pedagógusokat fenyegető burnout szindróma. Fontosnak tartom azt, hogy már pályakezdőként is tisztában legyek a jelentkező tünetekkel és tudjam mit tehetek ellene, ezért is szeretném a dolgozatomban feltárni azt, hogy a kiégés csak a tapasztalt

pedagógusokat vagy a fiatal pályakezdőket is érinti. Ezen felül természetesen a kollégáim figyelmét is diszkréten, a megfelelő környezetben felhívnom a kiégettség tényére, hiszen a gyermek megfelelő fejlődésének szempontjából sem elhanyagolható tényező, hogy egy kiégett vagy egy lelkes, életvidám pedagógus tanítja. Feltételezem, hogy nemtől, kortól és a pályán eltöltött időtől függetlenül jelentkezhetnek a kiégettség tünetei. Három hipotézisem van: Feltételezem, hogy a munkahelyi negatív stressznek, így a túl munkának, az időhiánynak, a források hiányának, a túlterhelésnek, a nem megfelelő vezetésnek, az elismerés hiányának és a bizonytalanság tartós jelenlétének a csökkenésével, illetve a fizetésnek a növelésével mérsékelni lehetne a pedagógusok kiégettségét. Feltételezem, hogy egy olyan köznevelési intézményben, amelyben a diákok és a pedagógusok részére is biztosítva vannak az oktatáshoz szükséges feltételek a kiégettség aránya sokkal alacsonyabb.

Molnár Zsófia: A gyermekek téri orientációjának, vizuo-motoros koordinációjának és az emberábrázolásuk részletezettségének összefüggései

Dolgozatomban az azonos életkorú gyermekek emberábrázolásának különbségeit vizsgálom, különös tekintettel az emberábrázolás és a kognitív képességek összefüggéseire. A téma feldolgozása során hazai és nemzetközi szakirodalmakra, tanulmányokra, valamint saját szülői és pedagógiai tapasztalataimra támaszkodva kerestem választ arra, hogy milyen tényezők befolyásolják a gyermekek által készített emberrajzok részletezettségét és minőségét. A kutatás középpontjában a téri tájékozódás képessége és az emberábrázolás fejlettsége közötti kapcsolat vizsgálata állt. Ennek érdekében mérésen alapuló vizsgálatokat végeztem, melyek során a gyermekek téri tájékozódását síkbeli és térbeli feladatokon keresztül mértem, valamint vizuo-motoros koordinációra vonatkozó vizsgálatot végeztem. Ezt követően Florence L. Goodenough „Rajzolj egy embert!” tesztjét alkalmazva elemeztem a gyermekek emberrajzait. A kapott eredményeket összehasonlítva az alacsony, átlagos és kiemelkedően magas eredmények tekintetében is tapasztalható összefüggés a két terület között. Azonban néhány ellentmondásos eredmény is felfedezhető, melyek esetében míg az egyik területen kiemelkedően magas-, addig a másik területen alacsony pontszámot értek a vizsgálatok során. Ennek fényében dolgozatomban hipotézise, mely szerint a gyermekek téri orientációja, vizuo-motoros koordinációja és emberábrázolásuk részletezettsége között összefüggés tapasztalható, részben igazolódott.

Nagy Lilla: A zene formáló ereje

A hagyományos oktatási módszerek mellett egyre inkább hangsúlyosabb szerepet kapnak az élménypedagógiai eszközök. A zene és a tanulás kapcsolatának vizsgálata egy igen izgalmas pedagógiai kihívás. Szakdolgozatomban saját és szakmai tapasztalatot inspirálta, oly módon, hogy a zene, mint egy komplex kognitív és érzelmi inger, miként hat a tanulási folyamatokra a művészeti nevelési célokon túlmenően. Céлом, hogy feltárjam, hogy a zene milyen módon és mértékben tudja támogatni a tanulást különböző aspektusokon keresztül, mint például a motiváció, a koncentráció, a kreativitás, a stresszkezelés, az érzelmi szabályozás, a mozgáskoordináció és a nyelvi fejlődés. A szakdolgozatomban több állítást is megfogalmazott a szakirodalom és a kutatásaim alapján: Elsőként azt vizsgáltam, hogy a zenehallgatás pozitív hatással van-e a tanulás hatékonyságára, különösen a koncentrációra és a figyelem fenntartására. Másodszor azt feltételeztem, hogy a zene tanulása elősegíti az érzelmi fejlődést, hozzájárul az önbizalom, az empátia és az érzelmi stabilitás kialakulásához. Harmadrészt azt feltételeztem, hogy a rendszeres zenehallgatás segít a stressz oldásában, nyugtató, kiegyensúlyozó hatással bír a válaszadók szerint. Következő feltételezésem, hogy a válaszadók többsége támogatná-e a zenei nevelés hangsúlyosabb, élményalapúbb integrációját az iskolai oktatásba. És végül feltételezem, hogy a válaszadók saját tanulási élményeiken keresztül pozitív tapasztalatokat tudnak társítani a zenéhez, melyek befolyásolták iskolai teljesítményüket. A kutatás kvantitatív módszertanon alapult, online kérdőív formájában valósult meg, amelyet 200 fő töltött ki. A kérdőív célja az volt, hogy a válaszadók saját élményeik alapján reflektáljanak a zenei nevelés tanulásra gyakorolt hatásaira. A válaszadók többsége általános iskolai tanulmányai során tapasztalta meg a zene hatását. A kérdések között zárt és nyitott formátumúak is szerepeltek, lehetőséget adva a részletes, élményszerű visszajelzésekre. Az eredmények alapján a válaszadók túlnyomó többsége egyetértett azzal, hogy a zene pozitívan hat a tanulás több területére is: például 86%-uk szerint a zenei nevelés segíti a logikus gondolkodást, 90% szerint a nyelvi fejlődést támogatja, 95% szerint pedig a zene csökkenti a stresszt. A hipotézisek vizsgálata során

mind az öt feltételezés beigazolódt, és szoros összhangban állt a dolgozat első három fejezetében bemutatott szakirodalmi háttérrel. A kérdőíves válaszok alátámasztották, hogy a zenei nevelés komplex fejlesztő eszközként funkcionálhat az iskolai környezetben. A nyitott válaszokból kirajzolódott, hogy a tanulók a 1 zenei élményeket érzelmi támogatásként, önkifejezési lehetőséggént, közösségi és inspiráló tevékenységként élték meg, ami tovább erősíti a zene tanulásban betöltött támogató szerepét. Összegzőként megállapítható, hogy a zene nem csupán esztétikai élmény, hanem tudatosan alkalmazható pedagógiai eszköz is, amely hozzájárul a tanulási sikerességhez, a tanulók érzelmi egyensúlyához, valamint a kognitív és szociális kompetenciák fejlődéséhez. A dolgozat eredményei azt sugallják, hogy a zenei nevelés módszertani újragondolása és tudatosabb iskolai integrációja nem csupán indokolt, hanem szükségszerű is a 21. századi oktatásban. A pedagógusoknak fontos szerepük van abban, hogy a zene a mindennapi tanulás természetes részévé váljon, és valódi élményként épüljön be a gyermekek fejlődésébe.

Pálinkásné Konkcsik Viktória: Zenés hagyományörzés az óvodai nevelésben

A dolgozat a zenei hagyományörzés szerepét vizsgálja az óvodai nevelésben, figyelmet fordítva a magyar népi kultúra értékeinek átadására. A hagyományok megőrzése alapvető fontosságú minden társadalom számára, de a mai digitalizált és felgyorsult világban egyre nagyobb kihívást jelent ezek továbbörökítése. Ezért kiemelten fontos, hogy már óvodáskorban megismerkedjenek a gyermekek a népi hagyományokkal, különösen a népzenevel. A dolgozat fő mondanivalója, hogy az óvodai nevelés ideális színtere a hagyományörzésnek, mert ebben az életkorban a gyermekek személyisége rendkívül nyitott és formálható. A népi gyermekdalok, mondókák, körjátékok és népi játékok nemcsak kulturális értéket közvetítenek, hanem komplex módon hozzájárulnak a gyermekek fejlődéséhez. Fejlesztik többek között a ritmusérzékét, a beszédkészséget, a mozgáskoordinációt és a figyelmet, emellett pozitív hatással vannak az érzelmi intelligenciára, az önbizalomra és a közösségi együttműködésre. A közös éneklés és játék során a gyermekek megtapasztalják az összetartozás élményét, és könnyebben beilleszkednek a közösségbe. A dolgozat két fő részből áll: az elméleti részben bemutatom a néphagyomány, a zenei nevelés, a játék, valamint a néptánc és a népmese szerepét az óvodáskorú gyermekek fejlődésében. Az empirikus rész egy kérdőíves kutatáson alapul, amelyet óvodapedagógusok körében végeztem saját készítésű kérdőív segítségével. A kutatás 2025 októberében közel két hétig zajlott online formában, és ez idő alatt összesen 73 fő töltötte ki a kérdőívet. A kutatás arra irányult, hogy a pedagógusok milyen tapasztalatokkal és véleményekkel rendelkeznek a zenei hagyományörzéssel kapcsolatban, amelyhez négy hipotézist fogalmaztam meg, és az eredmények ezekből hármat igazoltak. A kutatás eredményei szerint a válaszadó óvodapedagógusok többsége kiemelten fontosnak tartja a zenei hagyományörzést, és rendszeresen alkalmazza a népi gyermekdalokat, mondókákat és játékokat a mindennapi nevelési gyakorlatban. A válaszok azt mutatják, hogy a zene szerves része az óvodai életnek, nemcsak hangulati elemként, hanem tudatos nevelési eszközként is jelen van. A pedagógusok többsége felkészültnek érzi magát az ilyen tevékenységek vezetésére, ugyanakkor kisebb mértékben megjelenik az igény a további szakmai fejlődésre és a módszertani támogatásra. A dolgozat megmutatja, hogy a zenei nevelés és a hagyományörzés szorosan összekapcsolódik, és meghatározó szerepet játszik a gyermekek sokoldalú fejlődésében. A néphagyományok átadása nemcsak kulturális értékközvetítés, hanem olyan élményszerű ismeretszerzési folyamat, amely hozzájárul a gyermekek személyiségének formálásához és a közösségi értékek kialakulásához. A kutatási eredmények pedig megerősítik, hogy a tudatosan megtervezett és rendszeresen alkalmazott zenei hagyományörző tevékenységek pedagógiai szempontból indokoltak és hatékonyak.

Péter Cintia: A lovaglás közvetett hatása az iskoláskorú gyermekek életminőségére

Dolgozatomban be szerettem volna mutatni, hogy egy 10 alkalmas - lóval, illetve lóháton végzett - tartás- és egyensúlyfejlesztő programmal milyen eredményeket lehet elérni a 6-14 éves gyermekek életminőségének, fizikai állapotának javításában, kiemelt hangsúlyt fektetve a mozgáskoordináció és az egyensúly fejlesztésére. Hipotéziseim, amelyekre kutatásom során kerestem a választ: 1. Feltételeztem, hogy azon gyermekeknek, akik több időt töltenek az okos-eszközök használatával, hosszabb időre van szükségük ugyanolyan mértékű mozgáskoordináció fejlődéshez, mint kevesebbet „kütyöző” társaiknak.; 2. Feltételeztem, hogy az ortopédiai megbetegedéssel rendelkező gyermekek életmódjába beépített lovas tevékenység segíti a rehabilitációt a gerincferdüléssel

küzdők esetében. A foglalkozások életminőségre gyakorolt hatásait vizsgáltam a 6-14 éves korosztály esetében a fegyverneki Kispátás Lovasudvarban. Anonimitásukat megőrizve a gyermekek a foglalkozás első napján egy bemeneti, utolsó napján egy kimeneti kutatás-specifikus kérdőívet töltöttek ki. A tíz alkalmas fejlesztő foglalkozás során teljesítményértékelő naplóban mértem az egyéni teljesítményeket pontozásos módszerrel. 20 darab talajon végzett bemelegítő gyakorlatot és 30 darab lovon végzett gyakorlatot kellett a gyermekeknek végrehajtaniuk, s a megvalósítás sikerességének függvényében 0, 1 vagy 2 pontot kaptak gyakorlatonként. A kutatásom eredményeinek kiértékelésére a Microsoft Excel programot használtam. A vizsgálatban szereplő minták elemszáma $n=22$. Eredményeim egyértelműen igazolták 1. hipotézisemet, mivel a vizsgált gyakorlatokban a nagyobb képernyőidővel rendelkező gyermekek jóval lassabban és nagyobb ismétlésszám mellett tudták csak elsajátítani a megfelelő mozdulatokat. Második hipotézisemet azonban vizsgálataim csak részben tudták alátámasztani, empirikus adatgyűjtésre hivatkozván, ugyanis a tényleges igazolást csak előzetes és utólagos röntgenfelvételek összevetésével lehetne megállapítani. Pozitív attribútumként megállapítottam, hogy a kutatásban résztvevők képernyő ideje 28%-ot csökkent, valamint, hogy a foglalkozások hatására a gyermekek mindegyike naponta legalább 1 órát a szabadban tölt, 70%-uk 2 óránál is többet tartózkodik a friss levegőn. Szociális fejlődést tapasztaltam, ugyanis a foglalkozások végére a vegyes nemű és korú turnusokban barátságok formálódtak. A gyermekek részvétele 19%-kal nőtt a mindennapos házimunkában. Javult a kondíciójuk, a mozgáskoordinációjuk precízebbé vált. A jövőben érdemes lenne a kutatást kiterjeszteni más településekre is, valamint bővíthető lenne az általános iskolai tanulmányok eredményességére való hatásának vizsgálatával legalább egy félév vagy tanév távlatában. A ló-asszisztált fejlesztéseknek nem csak fizikai-, élettani céljuk van, hanem társadalom- és szemléletformáló jelentőségük is.

Retkesné Dobák Beáta: A mozgásfejlesztés lehetőségei bölcsődés gyermekeknél jógaelemek inspirációjával

Szakdolgozatomban a bölcsődés korosztály mozgásfejlesztésének egy innovatív lehetőségét, a játékos jógaelemek alkalmazását vizsgáltam. Több mint 15 éves kisgyermeknevelői tapasztalatom alapján látom, hogy a mozgás kiemelt szerepe ellenére a mai mozgásszegény életmód és az ingerkeresés egyre több pedagógiai kihívást okoz a bölcsődékben. Szakdolgozatomban ezért egy innovatív lehetőség, a játékos jógaelemek inspirációjára épülő mozgásfejlesztés gyakorlati alkalmazhatóságát és elfogadottságát vizsgáltam. Dolgozatom elméleti részében a 2-3 évesek élettani sajátosságaitól és a hagyományos mozgásfejlesztés célrendszerétől haladtam a gyermekjóga módszertanának bemutatásáig, amelyet egy konkrét mintatervezettel is illusztráltam. A releváns elméleti áttekintés után az empirikus kutatásommal arra kerestem a választ, mennyire nyitottak erre az újtásra a gyakorló szakemberek és a szülők. Ennek feltárására interjúkat készítettem a módszer szakértőivel, valamint kérdőíves felmérést végeztem a nevelők és a szülők körében. Az adatokat elemezve egyértelművé vált, hogy mind a kollégák, mind a szülők részéről hatalmas az igény az élményszerű mozgásformák iránt. Az interjúk megerősítették, hogy a mondókákba ágyazott, állatokat utánzó jógaelemek motiválóak és remekül beilleszthetők a mindennapokba. A nevelők nagy többsége szívesen alkalmazná a módszert – a bevezetés fő akadályának nem az elutasítást, hanem a megfelelő képzettség hiányát látják –, a szülők pedig szinte egyöntetűen támogatnák az innovációt. Számomra a legfőbb tanulság, hogy a jógaelemek nem helyettesítik, hanem játékos alternatívaként gazdagítják a hagyományos mozgásfejlesztést, miközben az önszabályozás és a testtudat tanításával a fizikailag erősen leterhelt kisgyermeknevelők preventív egészségmegőrzését is szolgálják. A plasztikai tevékenységek szerepe a kisgyermekkorban

Szász Gabriella: Plasztikai tevékenységek szerepe a kisgyerekkorban

TDK dolgozatomban összefoglalom, a plasztikai tevékenységek szerepét kisgyermekkorban. Ebben a korban kiemelt fontosságú szenzomotoros fejlődés, meghatározó színtere a manipuláció, a formázható anyagokkal történő manipuláció. A térbeli formálás sokkal hamarabb megfigyelhető, mint pl. a síkban történő ábrázolás, mégsem ismert eléggé a jelentősége. Egy éves megfigyelésem alapján ezt a jelentőséget bizonyítom. Bemutatom hogyan alakul ki és fejlődik a tapintási tapasztalatokon keresztül a 3D érzékelése, a tájékozódási képesség, az érzékelési készség. Fontos kérdés számomra hogyan jelenik meg a plasztikai tevékenység a családi-, és bölcsődei mindennapokban, milyen jelentőséget tulajdonítanak neki, ezt kérdőíves kutatásom tükrözi. Gyakorlati példákkal mutatom be

Hallgatók mesélnek

Albert Júlia

A katicabogár és a kis cica meséje

Egyszer volt, hol nem volt, volt egyszer egy apró, piros katicabogár, akit mindenki csak Katának hívott. Kata egy virágos rét közepén élt, ahol a margaréták magasabban nőttek, mint ő maga, és ahol a szellő mindig illatosan suttozott.

Egy nap, amikor Kata éppen harmatcseppeket csúszdázott a fűszálakon, furcsa neszt hallott. Olyan volt, mintha valaki halkan nyávogna. Kata kíváncsian elindult a hang irányába, és hamarosan meglátta a bokor alatt kuporgó, reszkető kis szürke cicát.

– Szia! – szólott hozzá Kata vidáman.

– Miért bújsz el itt egyedül?

A kis cica felnézett nagy, zöld szemével.

– Eltévedtem... – nyávogta szomorúan.

– Nem találok a mamám. Kata rögtön megsajnálta.

– Ne félj, segíték!

– mondta, és a cica feje fölé repült. – Gyere utánam,

együtt biztosan megtaláljuk.

Így hát elindultak ketten: a parányi katicabogár és a puha kis szürke cica.

Kata lassan repült Cirmi előtt, hogy a cica könnyen követhesse. A rét csendes volt, csak a fű susogott körülöttük, és néha egy-egy lepke suhant el mellettük. Kata közel szállt a virágokhoz, hátha meglát valamit, ami segíthet. Cirmi közben óvatosan lépkedett, és minden hangra hegyezte a fülét.

Hamarosan találkoztak a bölcs bagollyal, aki egy alacsony ágon pihent.

– Jó napot, Bagoly bácsi! – szólott Kata. – A kis cica a mamáját keresi. Nem látta valahol? A bagoly

lassan pislogott.

– Egy cicát nem, de hallottam valakit nyávogni a nagy tölgyfa felől – mondta. – Talán arra menjetek tovább.

– Köszönjük! – felelte Cirmi reménykedve.

A két barát tovább indult. A rét széle felé egy vidám méhecske zümmögött el mellettük.

– Méhecske! – szólította meg Kata. – Nem találkozott egy cicával, aki nagyon keres valakit?

– De igen! – zümmögte. – A tónál láttam egyet nézelődni.

Kata és Cirmi egymásra néztek. A cica lassan megérezte a mamája ismerős illatát.

– Kata... azt hiszem, közel járunk – suttogta. – Gyereünk, Cirmi! –

biztatta Kata. – Biztosan megtaláljuk!

Így jutottak el a nagy tölgyfához, ahol egyszer csak ismerős hang szólt:

– Cirmi! Cirmikém, hol vagy?

A kis cica felugrott örömeiben.

- Anyuuu! – nyávogta, és rohant a hang felé.

A cicamama szorosan magához ölelte. Amikor meglátta a lebegő katicabogarat, hálásan biccentett.

– Köszönöm, hogy vigyáztál rá, Kata. Nagyon kedves és bátor kis bogár vagy. Kata szerényen mosolygott.

– Szívesen. Mindig jó segíteni valakinek.

– Gyere el holnap is játszani! – szólott Cirmi vidáman.

Kata boldogan repült hazafelé. Tudta, hogy új barátra talált, és hogy a világ sokkal szebb, ha összefogunk.

a természetes élethelyzeteket, amiket felismerve és kihasználva változatos taktilis tapasztalatot biztosíthatunk a kisgyermekeknek. Néhány esetben összefoglaltam, hogyan indulhatunk ki a kisgyerekeket mélyen érintő élményekből (pl. pitypang virágzás) és milyen tervezett tevékenységet építhetünk ezekre. Megfigyeléseim óta napi szinten elérhető és igény szerint használhatják a gyerekek a főzött gyurmát, amit az alapjáték készletbe javaslok beilleszteni, mert a fejlesztő hatáson túl a digitalizáció káros hatásainak ellensúlyozására alkalmasnak tartok.

Takács-Rozsik Anikó: Tudásvágy a képernyőn – A digitális eszközök integrációjának potenciálja a tanulói aktivitás és motiváció terén

A szakdolgozatom központi témája a digitális eszközöknek az oktatásba való integrálásának hatása a tanulók motivációjára és aktív részvételére. A kutatás aktualitását a technológiai fejlődés és a Z-alfa generáció megváltozott tanulási igényei adják, amelyek a pedagógusokat módszertani megújulásra kényszerítik. Dolgozatom elméleti része áttekinti az alapfogalmakat, az aktivitás és motiváció jelentőségét az oktatásban, illetve az ezekre vonatkozó hazai kutatások eredményeit. A dolgozat bemutatja a pedagógusok és tanulók körében végzett kérdőíves felmérést, mely azt vizsgálja, hogy véleményük szerint alkalmasak-e a digitális eszközök a tanulói motiváció és érdeklődés kialakítására, illetve fenntartására. Kutatásom igazolja, hogy a digitális eszközök célirányos használata jelentősen növeli a tanulók aktivitását és a tanórák iránti érdeklődését. Az interaktivitás és a közvetlen visszacsatolás csökkenti a hibázástól való félelmet, és növeli az önálló felfedezés örömeit. Ugyanakkor a dolgozat rávilágít arra is, hogy a technológia önmagában nem elegendő: a pedagógus módszertani felkészültsége és az eszközök tudatos, pedagógiai céloknak alárendelt alkalmazása a siker kulcsa. Megállapítja, hogy a digitális eszközök nem helyettesítik, hanem kiegészítik a hagyományos oktatási formákat, lehetőséget biztosítva a differenciálásra és a személyre szabott tanulási utak kialakítására, ezzel hatékonyan támogatva a 21. századi kompetenciák fejlesztését.

Tárnyik Judit: A kisgyermeknevelők furulya használatának jelentősége a bölcsődei korosztály zenei nevelésében

A bölcsődei zenei nevelés alkalmain a kisgyermeknevelő – amennyiben rendelkezik hangszeres tudással – zenehallgatás során játszhat olyan hangszeren, amely élményt ad a kisgyermekeknek. Szakdolgozatomban a bölcsődei korosztály zenei nevelésében a kisgyermeknevelő furulya használatát, annak jelentőségét vizsgálom meg. A dolgozat első részében a szakirodalom feldolgozásával azt kutatom, hogy a zene, hogyan hat a kisgyermeknek személyiségfejlődésére. Kifejtem, hogy a környezetnek, a családnak és a bölcsődei zenei nevelésnek milyen szerepe van a kisgyermek zenei érdeklődésének felkeltésében. Ismertetem a bölcsődei zenei nevelésben használt hangszereket, hangsúlyozva a furulyát és annak bölcsődei használatát. A dolgozat második részében bemutatom a kutatási munkámat és annak eredményeit. Ismertetem a témával kapcsolatban megfogalmazódott hipotéziseimet, az alkalmazott kutatási módszereket. Feldolgozom a szülőknek készült kérdőíves kutatás eredményeit, valamint a három, különböző területen végzett pedagógus interjúztatása által adott válaszokat, majd az összesített eredményekkel megvizsgálom a hipotéziseim helytállóságát. A kutatás eredménye rávilágít arra, hogy a bölcsődei zenei nevelésben kiemelten fontos a hangszerek használata és az élő hangszeres zenehallgatás jelenléte a bölcsődés korosztály zenei életében. A jövőben fontos feladat a kisgyermeknevelők motiválása a hangszeres tudás fejlesztésére és alkalmazására, valamint a szülők támogatása a minőségi zenei élmények biztosításában.

Temesi Anita: Weöres Sándor életművének feldolgozása és recepciója a mai óvodákban

A dolgozat megírásakor a szakirodalmi források mellett egy személyes és szakmai kíváncsiság vezetett. Gyermekkorom és irodalmi élményeim meghatározó eleme volt Weöres Sándor költészete, amely akkoriban a gyermekirodalom meghatározó értéke volt. Szülőként és az óvodában töltött munkám során látom a mai kor változásait: a kortárs gyermekköltők gazdag kínálatát és a digitális képi világ túlsúlyát. Ezért kezdtem el vizsgálni, hogy a régi és a mai igények találkoznak-e még Weöres Sándor költészetével? Vajon a ritmusvilága és a játékos szövege megőrizte-e központi helyét a mai nevelésben, vagy a bőséges kortárs választék mellett háttérbe szorult-e? A mai rohanó világban a klasszikus verseknek nehezebb dolguk van a figyelem felkeltésében. Meggyőződésem viszont, hogy Weöres nyelvi játécai és lüktetése ma is nélkülözhetetlenek az érzelmi biztonság és a beszédfejlődés szempontjából. Dolgozatomban saját tapasztalataimra és a gyerme-

kekkel megélt közös élményeimre építve vizsgáltam ezt a kérdést. Kutatásom során a mennyiségi módszert választottam, hogy szubjektív kíváncsiságomat objektív adatokkal támasszam alá. Saját szerkesztésű, 22 kérdésből álló online kérdőíves felmérésben azt vizsgáltam, miként vélekednek a mai óvodapedagógusok – legyenek akár a kortársaim, akár fiatalabb kollégák – a weöresi örökség aktualitásáról. A kutatás lehetővé tette, hogy választ kapjak arra: van-e még helye a klasszikus játékverseknek a kortárs művek között. Összegzésként arra hívtam fel a figyelmet, hogy Weöres Sándor életműve nem csupán a múlt emléke, hanem egy olyan híd, amely összeköti a generációkat. A ritmus szeretete és a játékos nyelv öröme olyan univerzális eszköz, amelyre a mai gyermekeknek talán nagyobb szükségük van, mint valaha. Pedagógusként felelősségünk, hogy felismerjük a legmodernebb pedagógiai környezetben is nélkülözhetetlen ez az értékes örökség.

Tóth Melinda Mária: Hagyományörzés az óvodában - Óvodapedagógusok módszerei a hagyományörzés oktatására

A dolgozat az óvodai hagyományörzés pedagógiai jelentőségét és gyakorlati megvalósulását vizsgálja, különös tekintettel a magyar néphagyomány elemeinek közvetítésére. A téma aktualitását a globalizáció és a digitalizáció okozta kulturális távolodás indokolja, amely csökkenti a gyermekek közvetlen kapcsolatát a hagyományos értékekkel. A kutatás célja annak feltárása volt, hogy a hagyományörzés milyen formában jelenik meg az óvodai nevelésben, valamint milyen tényezők segítik vagy akadályozzák annak megvalósítását. Az elméleti rész bemutatja a hagyomány fogalmát, a néphagyomány főbb elemeit, valamint azok szerepét a kisgyermekkori személyiségfejlődésben. Rávilágít arra, hogy a hagyományörzés nemcsak kulturális tartalom, hanem komplex nevelési eszköz, amely hozzájárul az identitásformáláshoz, az érzelmi neveléshez és a közösségi kompetenciák fejlődéséhez. Az empirikus vizsgálat kérdőíves módszerrel, 160 óvodapedagógus bevonásával történt. Az eredmények szerint a hagyományörzés széles körben jelen van az óvodákban, azonban gyakran inkább ünnepekhez kötődik, és kevésbé épül be a mindennapi tevékenységekbe. A pedagógusok módszertani tudatosságát erősíti a szakmai továbbképzés, míg a szülői együttműködés jelentősen növeli a programok élményszerűségét és hatékonyságát. A megvalósítást elsősorban rendszerszintű tényezők, például időhiány és eszközhiány nehezítik. A dolgozat megállapítja, hogy a hagyományörzés tudatos pedagógiai alkalmazása hozzájárul a gyermekek identitásának, közösségi kötődésének és érzelmi biztonságának megerősítéséhez, így a korszerű óvodai nevelés fontos és jövőbe mutató eleme.

Tóthné Szabó Melinda: Hangszerek az óvodai nevelésben - A népi hangszereken túl

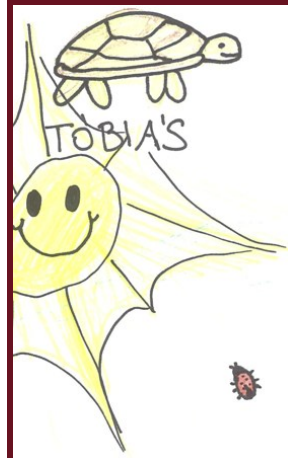
Dolgozatom az óvodai zenei nevelés során felhasznált hangszerek és pedagógiai folyamatok bemutatására törekszik. Kutatásom egyrészt az óvodai zenéhallgatás gyakorlati folyamatait tárja fel, másrészt a zenei készségek fejlesztési lehetőségeit vizsgálja. A népi hangszereken túl, a gyermekek számára fejlesztő jellegű és a gyakorlati életben elérhető, intézményi keretek között alkalmazható hangszerekre hívom fel a figyelmet. Továbbá kutatómunkám kiterjedt az Ulwila-módszert elméleti és gyakorlati alkalmazására is. Ezt a módszert, illetve az óvodai zenei nevelés lehetőségeit a dolgozatomban részletesen kifejtem. Feltételezéseimet kérdőíves felmérés segítségével támasztom alá. A vizsgálatot országos szintre bővítettem annak érdekében, hogy átfogó képet nyerjek a hipotézisem igazolásához. Szakdolgozatom elkészítésének célja az Ulwila-módszer népszerűsítése.

Török Edina: Az ön- és az emberábrázolás jellemzői az óvodáskor közepén

A dolgozat az 5 éves gyermekek ember- és önábrázolásának jellemzőit, valamint azok alakulását vizsgálja spontán és kezdeményezett rajzhelyzetekben. A kutatás során tíz ötéves gyermek rajzainak elemzésére került sor, amelyet szülői és óvodapedagógusi kérdőívek eredményei egészítettek ki. A vizsgálat arra irányult, hogy feltárja az emberábrázolás megjelenésének gyakoriságát, tartalmi sajátosságait, valamint a rajzi fejlődésben megfigyelhető változásokat. Az eredmények azt mutatják, hogy a gyermekek rajzaiban leggyakrabban önmaguk, családtagjaik és csoporttársaik jelennek meg, ami az érzelmi kötődések jelentőségére utal. Az emberábrázolás fejlődése a megfigyelési időszak során jól nyomon követhető: növekszik a testrészek száma, részletesebbé válnak az arcvonások, és tudatosabbá válik az emberalak szerkezete. A vizsgálat rámutat arra, hogy a rajzolás kiemelt szerepet játszik a gyermekek élményeinek, érzelmeinek és önki-

**Lovas Barbara
Tóbiás győzelme**

Hol volt, hol nem volt, élt egyszer egy teknős. Úgy hívták, hogy Tóbiás.

Tóbiás nagyon lassan járt. Lassan tette a lábait egymás után. Lassan mozgatta a fejét. És lassan is mosolygott.

Egy nap az erdei állatok azt mondták: – „Legyen futóverseny!” A nyuszi ugrált, mellette a róka szaladt ide-oda örömeiben. A mókus a farkát rázta izgatottan. Mindenki kiabálta: – „Részt szeretnék venni! Én is!” Tóbiás pedig izgatottan és lassan odasétált. – „Én is szeretnék versenyezni” – mondta halkán. A többiek nagyon csodálkoztak. – „De hiszen te lassú vagy!” – mondták gúnyosan. Tóbiás kicsit elszomorodott. – „Nem baj. Én akkor is megpróbálom!” Mindenki

odaállt a rajtvonalhoz. Elsőnek a nyuszi, utána a róka, a mókus, a süni majd Tóbiás a

teknős. A bagoly huhogott egy nagyot: – „1... 2...”

3... RAJTA-A!” A nyuszi gyorsan elugrált. A róka elszaladt. A mókus felmászott egy fára, aztán elfelejt-

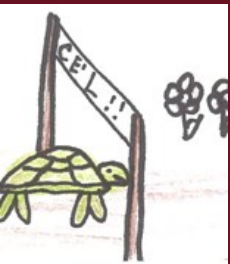
tette, merre kellett volna futni. Tóbiás eközben elindult. Lassan. De nem állt meg.

A nyuszi hamar elfáradt, és inkább pityangot kezdtek fűjni. A mókuska elálldogált, mert megpillantott egy kupac finom mogorót.

A rókák összvesztek azon, ki fusson elől, és megálltak vitatkozni. A sün lepihent a bokor alatt, mert túl meleg lett neki.

Tóbiás csak ment tovább. Lépett egyet. Aztán még egyet. És még egyet. Mire a többiek észbe kaptak, Tóbiás már ott állt a nagy fa mellett.

A bagoly újra huhogott:
– „Győzött Tóbiás! Ő ért ide először!”
Minden állat csodálkozott. Tóbiás csak mosolygott.
– „Lassan mentem... de sikerült végig csinálnom!”

Az állatok tapsoltak. És attól a naptól kezdve nem hívták lassúnak. Úgy nevezték: „Tóbiás, a kitartó teknős.”

fejezésének megjelenítésében. A kutatás hangsúlyozza az élményalapú rajzolás és a támogató pedagógiai környezet jelentőségét.

Törőcsik-Német Tünde: Diabétessel élő gyermekek bölcsődei elhelyezésének nehézségei

A kutatásom célja az volt, hogy a három éves életkor alatti, diabetes mellitussal diagnosztizált gyermekek is megtapasztalhassák a bölcsődei ellátás meghatározó élményét. A cukorbeteg gyermekeket és családjaikat sokszor éri emiatt hátrányos megkülönböztetés és ez elfogadhatatlan. A téma napjainkban rendkívül aktuális, hiszen nem csak Magyarországon, hanem világszerte is növekvő tendenciát mutat a gyermekkori cukorbetegség megjelenése, ezáltal a három év alatti korosztály is egyre érintettebb. A téma kutatásához kétféle kérdőívet szerkesztettem Google űrlap formájában, a diabéteszes gyermeket nevelő szülők és a kisgyermeknevelők részére. A téma körülményéhez elengedhetetlen volt mind a két oldal megkérdezése. A kitöltés teljesen anonim volt és három hónapon keresztül, az internet segítségével, különböző nyitott és zárt facebook csoportokban történt. A kiértékelést az Excel segítségével végeztem el. A kutatásom alatt három hipotézist állítottam fel. Az első hipotézissel azt feltételeztem, hogy a bölcsődékben könnyebben fogadnák a diabetes mellitus diagnózisú gyermekeket, ha velük olyan kisgyermeknevelő foglalkozna, akinek van egészségügyi végzettsége. Ez a hipotézis teljes mértékben teljesült, ugyanis ezt a kisgyermeknevelői kérdőív alátámasztotta 85,7%-os egyetértéssel. A második hipotézissel azt feltételeztem, hogy a bölcsődékben dolgozó kisgyermeknevelők szívesebben látnának diabetes mellitus diagnózisú gyermekeket a csoportjukban, ha számukra is biztosított lenne az Oktatási Hivatal által szervezett diabétesz képzés. Ez a hipotézis csak részben teljesült. Meglepő módon a kisgyermeknevelők többsége azt nyilatkozta, szívesen látna cukorbeteg gyermeket a csoportjában, de emellett nagy számmal vennének részt diabétesz képzésen, tanfolyamon is. A harmadik hipotézissel azt feltételeztem, hogy a szülők szívesebben íratnák be a bölcsődébe diabetes mellitussal élő gyermeküket, ha velük olyan kisgyermeknevelő foglalkozna, akinek megvan a megfelelő képzettsége egy diabéteszes kisgyermek ellátásához. Ennek helytállóságát bizonyítja, hogy a diabetes mellitussal diagnosztizált gyermeket nevelő szülők 87,5%-a szívesebben beíratná ezzel a feltétellel cukorbeteg gyermekét a bölcsődébe. A kutatás végére megállapíthattam, hogy a diabéteszes gyermekek bölcsődei elhelyezése nem olyan egyszerű, mint egészséges kortársaiké. A bölcsődék és személyzetük többsége még nincs megfelelően felkészülve ezeknek a gyermekeknek az ellátására. Bár a bölcsődei nevelés alapelvei között szerepel az egyéni bánásmód elve, amely magába foglalja a gyermek feltétel nélküli elfogadását, a cukorbeteg gyermek betegsége miatti elutasításával egyes intézmények megszegik ezt. Néhány változással, mint például jogszabály módosítással, az Oktatási Hivatal által szervezett diabétesz képzés bölcsődék számára is elérhetővé tételével és több egészségügyi végzettséggel is rendelkező kisgyermeknevelő foglalkoztatásával elérhető lenne egy pozitív változás. A cukorbetegséggel élő gyermekeket és családjaikat így kevésbé vagy egyáltalán nem érné hátrányos megkülönböztetés.

Újváriné Tökölyi Ottilia: Adriána Az önismeret és a szakmai fejlődés jelentősége a kisgyermeknevelők kiégésének megelőzésében

A pedagóguspálya, különösen a csecsemő- és kisgyermeknevelés területe, fokozott érzelmi megterheléssel járó, folyamatos mentális jelenlétet igénylő segítő hivatás, amely jelentős kockázatot hordoz a kiégés kialakulása szempontjából. A kisgyermeknevelők pályájuk során nem csupán gondozási- és nevelési feladatokat látnak el, hanem intenzív érzelmi kapcsolatban állnak a gyermekekkel és a családjaikkal egyaránt, amely hosszú távon pszichés kimerüléshez vezethet. A dolgozat célja annak vizsgálata volt, hogy a kisgyermeknevelők mentális állapota milyen összefüggésben áll az önismeret szintjével, a szakmai fejlődési lehetőségekkel, illetve a munkahelyi támogatottság és megbecsülés megélésével. A kutatás középpontjában annak feltárása állt, hogy az említett tényezők milyen mértékben hatnak a kiégéshez kapcsolódó tünetek megjelenésére és a túlterheltség kezelésére. A vizsgálat során kvalitatív módszertant alkalmaztam, amelynek keretében 10 fő, állami bölcsődében dolgozó csecsemő- és kisgyermeknevelővel készítettem félig strukturált mélyinterjút. A kutatás lehetőséget adott arra, hogy a résztvevők saját megéléseiken keresztül mutassák be a szakmai terhelés jellegét, az egyéni tapasztalatokat, a kiégéshez vezető folyamatokat, a megküzdési stratégiákat, valamint a prevenció lehetőségeit. Az elemzés során tematikusan dolgoztam fel a visszatérő mintázatokat és összefüggéseket. Az eredmények alapján megállapítható, hogy a csecsemő

– és kisgyermeknevelők erősen kötődnek a hivatásukhoz, azonban munkájuk mentális és érzelmi megterhelése egyértelműen megmutatkozott. A stresszforrások között megjelent a folyamatos megosztott figyelem, a túlterheltség, a szülőkkal való konfliktusok, valamint a munkahelyi támogatás hiánya. A kiégés tünetei közül leggyakrabban az érzelmi kimerültség, a fáradtság, a türelmetlenség és a motiváció csökkenése jelent meg. Ugyanakkor elmondható, hogy a kisgyermeknevelők jelentős része felismeri ezeket a jeleket és különböző megküzdési stratégiát alkalmaznak. A kutatás rámutatott arra, hogy az önismeret, az érzelmi intelligencia és a szakmai fejlődés védőfaktorként jelentek meg a kiégés megelőzésében. Azok a pedagógusok, akik részt vesznek továbbképzéseken és önismereti folyamatokban, hatékonyabban képesek kezelni a stresszt és felismerni a túlterhelés jeleit. Emellett a munkahelyi támogatottság, a megbecsülés és a kollegiális kapcsolatok minősége is kiemelt szerepet kap a mentális egészség megőrzésében. A dolgozat eredményei alátámasztják, hogy a kiégés megelőzése összetett megközelítést igényel, amely egyéni és szervezeti szinten egyaránt megvalósítandó feladatokat tár fel. A prevenció szempontjából kiemelt jelentőségű az önismeret fejlesztése, a mentálhigiénés szemlélet erősítése, valamint a támogató intézményi környezet kialakítása és a megbecsülés megélése.

Vassné Csízi Andrea: Magyarország egy régiójának komplex bemutatása: Észak-Alföldi régió

A dolgozatom célja az Észak-Alföldi régió komplex bemutatása, különös tekintettel a térség gazdasági, társadalmi és környezeti sajátosságaira, valamint fejlődési lehetőségeire. A kutatás kérdőíves adatfelvételen alapult, amely a régióban élők véleményének feltárására irányult. Az eredmények alapján a régió legjelentősebb környezeti kihívásai közé tartozik az aszály, a vízhiány és a csapadékhiány, amelyek különösen a mezőgazdasági termelést veszélyeztetik. A válaszadók emellett a klímaváltozás, a talajromlás és az elsivatagosodás hatásait is hangsúlyozták, mint a térség fenntartható fejlődését befolyásoló tényezőket. A gazdasági és társadalmi fejlődés szempontjából kiemelt területként jelent meg a munkahelyteremtés, a versenyképes jövedelmek biztosítása, valamint a kis- és középvállalkozások támogatása. Fontos szerepet kap továbbá az infrastruktúra és a közlekedési hálózat fejlesztése, valamint az egészségügyi és oktatási szolgáltatások színvonalának javítása. A kutatás rámutatott arra is, hogy a régió népességmegtartó képességének erősítése szorosan összefügg az életminőség javításával. A fiatalok helyben tartása érdekében elengedhetetlen a stabil munkahelyek biztosítása, a lakhatási feltételek javítása, valamint a kulturális és szabadidős lehetőségek bővítése. A jövőre vonatkozóan a válaszadók egy fenntartható, innovatív és élhető régió kialakítását tartják kívánatosnak, ahol a gazdasági fejlődés, a környezetvédelem és a társadalmi jólét egyensúlyban valósul meg. Ennek érdekében kiemelt jelentőségű a vízgazdálkodás fejlesztése, a mezőgazdaság modernizációja, valamint a környezetbarát gazdasági tevékenységek ösztönzése. A kutatás eredményeinek értelmezésekor, ugyanakkor figyelembe kell venni a mintavétel korlátait: a válaszadók többsége egy településhez köthető, így az eredmények elsősorban lokális jellegűek, és csak korlátozottan általánosíthatók az egész régióra. Összességében a dolgozat rávilágít arra, hogy az Észak-Alföldi régió fejlődésének kulcsa a gazdasági megerősítés, a környezeti kihívások kezelése és az életminőség javítása közötti egyensúly megteremtése.

„Kárpátok alatt”

Versmondó és képzőművészeti alkotóverseny Dsida-versillusztrációk – A szeretet arany és kék ecsettel

Gál Ferenc Egyetem Pedagógiai Karának hallgatói sikeresen szerepeltek a Károli Gáspár Református Egyetem Tanítóképző Főiskolai Kara által rendezett Kárpátok alatt képzőművészeti alkotóversenyen. A rendezvény célja: kultúra- és hagyományápolás, a Kárpát-medencei magyar költők szellemi örökségének ápolása. A hallgatók szabadon választott technikával készíthettek versillusztrációkat – A szeretet arany és kék ecsettel témában. Az idén arany fokozatban részesült Csípő Ádámné I. évfolyamos óvodapedagógus levelező tagozatos hallgató a Búvár című vers akvarell illusztrációjával. Szintén Arany fokozatot kapott Lestyán Márta Flóra óvodapedagógus nappali tagozatos hallgató az I. évfolyamból, aki az Apokalipszis című verset választotta pasztellkréta képéhez. Ezüst minősítésben részesült Csontos Lilla I. évfolyamos óvodapedagógus nappali tagozatos

Versenyeredmények

„Tanuld és Tanítsd a jobbat!” országos környezetismeret és testnevelés tanítási verseny

2026. április 16-17.

Mihály Enikő tanító szakos hallgató környezetismeret tanításra II. helyezést ért el.

Árgyelán Anna tanító szakos hallgató testnevelés tanításra szintén II. helyezést kapott.

„Tollforgató szépírási verseny”

2026. április 17.

Csekő Bernadett (II. évf.) I. helyezést ért el.

Földesi Andrea (I. évf.) II. helyezést ért el.

Csík Eugénia Ramóna (I. évf.) különdíjat kapott.

"Legkiválóbb Óvodapedagógus-jelölt Díj"

2026. május 6.

Három óvodapedagógus hallgatónk: Molnár Orsolya, Kiszely Anita, Sziládi Veronika vett részt a versenyen.

Molnár Orsolya lett az I. helyezett, így ő kapta 2026-ban a Legkiválóbb Óvodapedagógus Díjat.

Kazinczy Ferenc „Szép magyar beszéd” verseny

2026. május 8.

Kazinczy Ferenc „Szép magyar beszéd” verseny országos döntőjének idén is a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Bölcsész- és Társadalomtudományi Kar esztergomi képzési helyszíne adott otthont Esztergomban. Kalóz Izabella első éves, tanító szakos hallgató képviselte karunkat, akinek teljesítményét a szakmai zsűri emléklappal ismerte el.

„Legkiválóbb Tanító-jelölt Díj”

2026. június

A Legkiválóbb Tanító-jelölt Díjat Mihály Enikő kapta.

A Gál Ferenc Egyetemért Hallgatói Emlékérem

2026. június 13.

Az Emlékérmet Mihály Enikő végzős tanító szakos hallgató kapta.

hallgató Az ablakban című pasztell művével. Ezüst fokozatot szerzett Erdélyi Dóra I. évfolyamos óvodapedagógus nappali tagozatos hallgató, aki A Szomorú hold című verset illusztrálta monotípiá technikával. Bronz fokozatot kapott Sziládi Veronika nappali tagozatos III. évfolyamos óvodapedagógus hallgató Visszatért lovagok című alkotásával. Felkészítő tanárunk Baráth Nóra festőművész oktatónk volt.

Csipő Ádámné: A bűvár
Arany fokozat

Csontos Lilla: Az ablakban
Ezüst fokozat

Lestyán Márta Flóra: Apokalipszis
Arany fokozat

Erdélyi Dóra: A szomorú hold
Ezüst fokozat

Sziládi Veronika: A visszatért lovagok
Bronz fokozat

PEDAGÓGIAI SZAKKOLLÉGIUM

Szerkesztők:

Dr. Katona Krisztina

Lonovics László

Szabóné Dr. Balogh Ágota

Kiadja a

GFE Pedagógiai Szakkollégium

„Szakkollégiumok tehetséggondozó programjainak támogatása” című,

NTP-SZKOLL-25-0020 azonosítójú
pályázati program keretében.

KULTURÁLIS ÉS INNOVÁCIÓS
MINISZTERIUM

Nemzeti Tehetség
Program